

राजदेवी नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ३

संख्या : ०४

मिति : २०८१/०५/०९

भाग-२

राजदेवी नगरपालिका

राजदेवी नगरपालिका

शिक्षा क्षेत्रको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१

(Education Sector Disaster Preparedness and Response Plan – 2081)

स्थानीय शिक्षा समूह
राजदेवी नगरपालिका
मधेश प्रदेश, नेपाल
२०८१

शिक्षा समूहको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको विषयसूचीको ढाँचा
(प्रस्तावित विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि शिक्षा समूह सञ्चालन निर्देशिका, २०८० को
अनुसूची - ४ बमोजिम)

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमी

राष्ट्रको समग्र विकासको महत्वपूर्ण पक्ष शिक्षा हो । शिक्षा बिना विकसित, सभ्य, समृद्ध, शान्त समाजको परिकल्पना गर्न नसकिने भएकोले नेपाल सरकार, शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, १५औं योजना, नयां शिक्षा नितिबाट राष्ट्रिय रुपमा शिक्षाको लक्ष्य निर्धारण गरेको छ । नेपालको संविधान २०७२, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ बाट पनि स्थानीय तहलाई अधिकार सम्पन्न सरकारको रुपमा स्थापित गरेको छ । विद्यालय शिक्षाको सम्पूर्ण अधिकार स्थानीय तहलाई सुम्पेको छ । राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय तहको समग्र विकास गर्न शिक्षा क्षेत्रको समग्र पक्षको विकास गर्नु अपरिहार्य छ ।

समाजको विकास नै राष्ट्रको विकास हो । संसारको अवस्थालाई हेर्दा जुन देश शिक्षामा जति लगानी गरेको छ त्यो देश त्यति नै विकास गरेको रहेको छ । विकास भन्नु आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिक, भौतिक, नैतिक, बौद्धिक समेतलाई जनाउँछ । जसको मूल साँचो शिक्षा नै हो । शिक्षा बिना सभ्य सामाजको कल्पना सम्भव छैन ।

शिक्षा राज्यको आधारभूत दायित्व र जनताको मौलिक अधिकार भएकाले यो सरकारको पहिलो प्राथमिकतामा पर्दै आइरहेको छ । शिक्षाको विकास र सुधारका लागि सबैका लागि शिक्षा कार्यक्रम, विद्यालय क्षेत्र सुधार योजना, माध्यमिक शिक्षा सहयोग कार्यक्रम, सामुदायिक विद्यालय सहयोग कार्यक्रम तथा शिक्षक शिक्षण आयोजनाहरूको विभिन्न नामहरूमा संचालन हुँदै आइरहेका छन् । नेपाल सरकारले विगतको अनुभवलाई थप संस्थागत गरी सबै बालबालिकाको गुणस्तरीय शिक्षामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न विद्यालय क्षेत्र विकास योजना २०७३-२०८० लागु गरेको छ । यी कार्यक्रमहरूले विद्यालय शिक्षाको संरचना, शिक्षाको गुणस्तर तथा कार्य सम्पादनको जिम्मेवारी र जवाफदेहितालाई संस्थागत गर्ने कोशिस गरेको पाइन्छ । विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई शिक्षामा पहुँच पुऱ्याउन जोड दिँदै शिक्षा क्षेत्रको सक्षमता तथा सेवाप्रवाहको प्रभावकारिता वृद्धि गरी सबै बालबालिकालाई सिकाइको अवसरको सुनिश्चितता दिन खोजिएको छ ।

नेपालको संविधान २०७२ (अनुसूची ८) तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को परिच्छेद ३ को दफा ११ मा शिक्षासँग सम्बन्धित स्थानीय सरकारको काम, कर्तव्य तथा अधिकारको व्याख्या गरिएको छ । जस अन्तर्गत बुदा “ज” मा आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमण, मूल्याङ्कन, र नियमनको अधिकारको व्याख्या गरी स्थानीय तहलाई जिम्मेवार बनाएको छ ।

राजदेवी नगरपालिकाको समग्र शैक्षिक क्षेत्रको वर्तमान अवस्था, शिक्षाको गुणस्तर, भौतिक पूर्वाधारको स्थिति र पर्याप्तता, शिक्षकहरूको पर्याप्तता, विषयगत दक्ष शिक्षकको अवस्था, शैक्षिक क्षेत्रमा भएका विद्यमान समस्याको पहिचान तथा सुधार गर्नुपर्ने कुराहरूको समग्र मूल्याङ्कन गरी शैक्षिक क्षेत्रको सुधार गर्न आवश्यक रणनीति पहिचानको निम्ति यो सम्भाव्यता अध्ययन गरिएको छ । यस योजनाको माध्यमबाट राजदेवी नगरपालिकाको शैक्षिक क्षेत्रको वस्तुस्थिति र प्राप्त भएका निष्कर्षहरूका आधारमा आगामी दिनमा गर्नुपर्ने सुधारका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न उपयोगी हुनेछ । राजदेवी न.पा.मा सामुदायिक २० र संस्थागत ४ गरी जम्मा २४ विद्यालय रहेको छ । आधारभूत कक्षा १ देखि ३ सम्म २ र (१-५) ९, आधारभूत (१-८) ४, माध्यमिक ५, मदरसा १ रहेको छ । यस न.पा.मा विद्यार्थीको पहुँचमा विद्यालय रहेको छ । प्राथमिक देखि माध्यमिक सम्मको शिक्षा समुदायको सुलभ पहुँचमा छन् । भौतिक, शैक्षिक सामग्री, शिक्षक विद्यार्थी अनुपात, दलित, जनजाती विद्यार्थी संख्या, सामाजिक सदभाव, सामुदायिक चेतना, राजनैतिक प्रतिबद्धता, सिकाई उपलब्धीको साथै स्थानीय तहबाट धैरथोर लगानी भईरहेको छ । साधारण शिक्षा देखि प्राविधिक शिक्षासम्म

विद्यार्थीको पहुँचमा रहेको छ । विद्यालयको भित्र बाहिर हुनुपर्ने वातावरण मा सुधार हुँदै गईरहेको छ । विद्यालयलाई चाहिने वातावरण को साथै सक्षक विद्यार्थी अनुपात विद्यार्थी अनुसार कक्षा कोठा, प्रविधिमैत्री कक्षाकोठा व्यवस्थापकिय पक्ष कुल भर्नादर र काचखष्वभचिबतभ को सुधार गर्नु पर्ने देखिन्छ । दलित जनजाती मुस्लीम सिमान्तकृत वर्ग को पनी भर्नादरमा सुधार गर्नुपर्ने रहेको छ । शिक्षकहरुको शैक्षिक क्षमता वकिस विषयगत समस्या आन्तरिक सदभाव र समग्रमा विद्यालय प्रतिको सामुहिक जिम्मेवारी तर्फ ध्यान दिनु पर्ने रहेको छ । विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धी विषयगत शिक्षक विषयगत शिक्षण सामाग्रीको व्यवस्था, खेलको सुविधा, विद्यार्थी विद्यार्थीहरु बिचको सहभागितामा प्रतिस्पर्धा हुनुपर्ने जस्ता कार्यक्रमहरु लागु गर्नुपर्ने ।

कुनै पनि व्यक्ति, समाज तथा राष्ट्रको विविध आयामहरुको विकास गर्न शिक्षा प्रणाली बलियो हुन अति आवश्यक छ । शिक्षा प्रणालीको सुदृढिकरणको लागि शिक्षा प्रणालीका आयामहरुले योजनाबद्ध रुपमा कार्य गर्न सक्नु पर्दछ । शिक्षा क्षेत्रका विविध आयामहरुलाई सुदृढ गर्नका लागि योजनाबद्ध कार्य गर्न आवश्यक हुन्छ । संविधानत मौलिक हकको रुपमा स्थापित शिक्षाको अधिकारलाई सबै जनता समक्ष पुऱ्याउनका लागि योजनाबद्ध रुपमा कार्य गर्ने प्रचलन नेपालमा स्थापित भएको एक दशक भन्दा बढि भइसकेको छ । यस बिचमा शिक्षा क्षेत्रको विकासका लागि विभिन्न प्रकारका योजनाहरु नेपाल सरकारले तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्दै आएको छ । यसरी नेपाल सरकारले कार्यान्वयनमा ल्याएका विभिन्न योजनाहरु मध्ये केही योजनाहरु राष्ट्रिय छन भने केही अन्तराष्ट्रिय स्तरका छन् । नेपाल संघिय संरचनामा गईसके पछि स्थानिय तहहरुले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्र रहेको शिक्षा क्षेत्रको विकास गर्नका लागि योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन थालेका छन् जुन । यसै सन्दर्भमा राजदेवी नगरपालिमा विगतमा शिक्षाका अल्पकालिन र स-साना क्षेत्रहरु ओगट्ने योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको अभ्यास रहेको पाइन्छ । नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारले निर्धारण गरेका शिक्षाका विभिन्न क्षेत्रहरुमा समेत यस पालिकामा योजना तर्जुमा भई काम हुने गरेको पाइन्छ ।

यस पालिकाको शिक्षा क्षेत्रको विकास गर्नका लागि यस नगरपालिकाले योजनाबद्ध रुपमा कार्य गर्दै गएको खण्डमा शिक्षा वातावरणको संभावना धेरै नै रहेको पाइन्छ । यस नगरपालिका भित्र शिक्षक विद्यार्थी अनुपात, विद्यालय विद्यार्थी अनुपात र विद्यालय शिक्षक अनुपात क्रमशः १:५८, १:४ र ७:२ रहेको छ जसको अर्थ यहाँका विद्यालयहरुमा विद्यार्थीको अभाव भएर विद्यालय बन्द वा समायोजन गर्नु पर्ने अवस्था छैन । त्यस्तै मुस्लिम समुदायको बाहुल्यता भएको कारण मुस्लिम धार्मिक शिक्षा प्रणालीलाई पनि आधुनिक रुपमा विकास गर्न सके धार्मिक शिक्षाको केन्द्र बन्न सक्ने संभावना पनि उतिकै रहेको छ । त्यस्तै कृषी र परम्परागत उद्यमकलामा समेत राम्रो संभावना रहेको स्थानिय तह भएको कारण उद्यम सिप विकास सम्बन्धि शिक्षाको समेत राम्रो संभावना रहेको देखिन्छ ।

शिक्षालय र शिक्षकको तुलनामा विद्यार्थीको चाप अत्यधिक हुनुको कारण विद्यालयमा समयानुकूल शैक्षिक वातावरण तर्जुमा हुन सकिरहेको छैन । त्यस्तै धार्मिक शिक्षालयहरुलाई शिक्षा प्रणालीको मूलधारमा ल्याउन नसकेको कारण पनि धार्मिक शिक्षा व्यवस्थित हुन नसकेको र धार्मिक शिक्षालयमा अध्ययनरत बालबालिकाहरुको सिकाइको प्रमाणिकरणमा समेत समस्या देखिएको कारण त्यस्ता बालबालिकाहरुको भविष्य समेत उज्वल हुन सकिरहेको छैन । तसर्थ राजदेवी नगरपालिकाले नगर शिक्षा योजना तर्जुमा गर्दा यस पालिकाको शिक्षा क्षेत्रको सबल पक्षहरुलाई मध्यनजर गर्दै शिक्षा क्षेत्रलाई समयानुकूल अगाडी बढाउदै लैजानको लागि नगर शिक्षा योजना तर्जुमा गरेको छ ।

१.२ शिक्षा क्षेत्रको वर्तमान क्षेत्रगत अवस्था विश्लेषण

राजदेवी नगरपालिका अन्तर्गतको शिक्षा क्षेत्रको योजनाबद्ध विकासको लागि बनाइने दश वर्षे योजनाका विविध क्षेत्रहरु मध्ये सामुदायिक विद्यालय शिक्षा, धार्मिक विद्यालय शिक्षा, सामुदायिक सिकाइ केन्द्र व्यवस्थापन, प्रारम्भिक बालविकास र शिक्षा, उच्च शिक्षाको अवस्था, माध्यमिक शिक्षा र उच्च शिक्षाको सम्बन्ध, प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा र सीप विकास तालिम, पाठ्यक्रम र पाठ्यसामाग्रीको विकास, शिक्षक व्यवस्थापन र विकास, विद्यालय व्यवस्थापन, निरन्त शिक्षा, खुला सिकाइ, अनौपचारिक शिक्षा, समावेशी शिक्षा तथा शिक्षामा सूचना प्रविधिको प्रयोग आदि लगायतका क्षेत्रहरु प्रमुख क्षेत्रको रुपमा औल्याइएको छ ।

राजदेवी नगरपालिकाको शिक्षा क्षेत्रको वर्तमान अवस्थालाई देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ । यस राजदेवी नगरपालिका ले २०७४ देखि सरकार बने पछि २०७५ मा शिक्षा योजना निर्माण गरियो तथा कार्यापालिका बोर्ड बाट पारित पनी भएको थियो तर लागु हुन सकेन । यस पालिकामा शिक्षकहरुको कमी पुरा गर्न १० वटा एन्ड शिक्षक भर्ना गरीएको छ भौतिक तर्फ विद्यालयको को मर्मत रंगरोगन तथा शौचालयलाई त्थभक मोटर पानी ट्याँकी धारा Wash सहितको शौचालय जस्ता १४ वटा विद्यालयहरुमा १८ वटा शौचालयको स्तर वृद्धि गरिएको छ । विद्यालयहरुमा फर्निचर को आपूर्ती खेलकुद तर्फ पनी लगानी गरिएको छ ।

राजदेवी नगरपालिका भित्र ११ प्रा.वि. ४ आ.वि. ५ मा.वि. गरेर २० वटा सामुदायिक विद्यालयहरु तथा ४ वटा संस्थागत विद्यालयहरु छन । यस मध्ये सामुदायिक विद्यालय तर्फ २० वटा विद्यालयहरुमा २८ वटा बालविकास सहजकर्ता छन । भ्रष्ट तर्फ विद्यार्थी र शिक्षकको अनुपात १६:१ रहेका छन भने भौतिक र सामाग्री तर्फ धेरै कमजोर अवस्था रहेको छ । प्रा.वि. तर्फ २० वटा सामुदायिक विद्यालयमा ५४९५ छात्र छात्राहरु रहेकोमा शिक्षक प्रा.वि. तहमा ९८ जना शिक्षक छन । यसमा पनि शिक्षकको अभाव नै छन । भौतिक रुपमा कक्षा कोठा व्यवस्थापन कमजोर अवस्था छन । शैक्षिक सामाग्रीको अभाव छन व्यवस्थापकिय पक्ष कमजोर छन घेरावार बगैचा खेल सामाग्रीको अभाव नै छन । खाजा तर्फ नियमितता छैन । पाठ्यपुस्तक समयमा पूरै सेट उपलब्ध छैन । शैक्षिक उपलब्धी ४० प्रतिशत भन्दा कम छ, कक्षाकोठा भित्रको वातावरण सुधारनु पर्ने देखिन्छ । विद्यार्थी वसाई व्यवस्थापन उचित नरहेको home learning थप सिकाइको व्यवस्थाको अभाव रहेको छ ।

१.२ उद्देश्यहरू (लक्ष्य, उद्देश्यहरू):

प्राकृतिक प्रकोप बाट यस नगर क्षेत्र अन्तर्गतका विद्यालय तथा बालबालिकाहरुमा हुन सक्ने संभावित क्षति लाई न्यूनिकरण र पुर्नलाभको अवस्था सुनिश्चतता गरी विपद्को प्रतिकुल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय स्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग गर्दै विभिन्न निकायहरूसँग समन्वय गरी प्रभावित विद्यालयलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी, जाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन यस योजना निर्माण गर्नुको मूल उद्देश्य हो ।

लक्ष्य:

- विपद् पश्चातको आपतकालिन अवस्थामा आपतकालिन शिक्षा र प्रतिकार्यको लागि प्रारम्भिक पुर्नलाभ चरण समेत भएको एउटा प्रणालीगत सुदृढिकृत प्रतिकार्य र पुर्वतयारी लाई सुव्यवस्थित गर्ने र पुर्वानुमान र प्रभावकारी अन्तर विषयगत निकाय संग प्रतिकार्य सुनिश्चतताको लागि मापदण्डहरुको नितिगत व्यवस्था, प्रतिकार्य क्षमता निर्माण र प्रभावकारी कार्यन्वयनमा सहजता भएको हुनेछ ।

उद्देश्य:

- विपद्को समयमा र विपद् पश्चात् गर्ने गतिविधिहरुको जिम्मेवारी क्रमबद्ध रुपमा राखी सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराउने ।
- विपद्को क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी, गै.स.स. तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैससहरूसँग विपद् पूर्व नै आकस्मिक योजना तयार गरी विपद् सामना गर्नसक्ने क्षमताको पहिचान गर्न ।
- विपद्को समयमा संयमित र संगठित भई विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई योजनाबद्ध तरिकाबाट पूर्व जिम्मेवारीको किटान गरी व्यवस्थापन गर्न सहयोग गर्ने ।
- विपद् प्रतिकार्यका लागि प्रतिकार्य प्रणालीलाई सहज तरिकाले प्रतिकार्य गर्नका लागि स्थानीय शिक्षा समुह, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले निर्माण गरेको विपद् योजनालाई समेत यसै योजनामा समाहित गरी आकस्मिक प्रतिकार्य योजनाको रुपमा प्रयोग गर्ने ।

- विपद् पश्चात तत्काल आपतकालिन शिक्षाको व्यवस्थापन गर्न ।
- विपत् बाट भएको शैक्षिक क्षतिलाई तुरुन्तै सम्बोधन गर्न ।
- विपत् पछिको समयमा प्रभावित बालबालिका तथा शिक्षकलाई समान्य अवस्थामा फर्काउने ।
- विपत् प्रभावित विद्यालय तथा सामुदायिका सम्पूर्ण बालबालिका खास गरि आपङ्गता तथा दलित परिवारका बालबालिकालाई सक्षम, सशक्त र सुरक्षित वातावरणमा गुणस्तरीय शिक्षाको अवसर सुनिश्चत गर्न ।
- बालबालिका तथा सामुदायिकलाई उत्पादनशिल बनाउन र समृद्धिलाई पुनः स्थापन गर्न उनीहरूको उमेर सुहाउदो शिक्षा प्रदान गर्ने जसबाट उनीहरूको जिवन बचाउने तथा विपत् पुर्व तयारी सम्बन्धि सिपहरू र मनोसमाजिक सेवा पाउन पुरयाउन ।
- विपद्का कारणले सृजना भएको मनोवैज्ञानिक असरलाई सामान गर्ने कार्यमा बालबालिकाहरू, शिक्षकहरू तथा अभिभावकहरूलाई मनोसमाजिक परामर्श प्रदान गरी भयरहित तथा गुणस्तरीय सिकाईको वातावरण सृजना गर्ने ।

१.३ योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन विधि र कार्यपद्धति:

नगरपालिकामा शिक्षा क्षेत्रको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अति आवश्यक भएको आधारमा यो दस्तावेज तर्जुमा गरिएको हो । नगरपालिका शिक्षा समुह, विपद् व्यवस्थापन समिति, शिक्षकहरू, प्रधानाध्यापकहरू, शिक्षा सरोकारवालाहरूको समन्वय बैठक मार्फत शिक्षा क्षेत्रको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण कार्य गरिएको हो । यस योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन विधी र कार्य पद्धतीलाई बुदांगत रूपमा तल उल्लेख गरिएको छ।

- विपत् व्यवस्थापन पुर्व तयारी सम्बन्धि सरोकारवाला सँग नियमित बैठक छलफल, गोष्ठी कार्यशाला ।
- सम्भावित जोखिमहरूको नक्साकन तथा प्राथमिकिकरण निर्धारण ।
- योजनाको मस्यौदा माथी छलफल ।
- अन्तिम मस्यौदा तयार गरी कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गर्ने ।
- योजनाहरूको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन ।
- योजनाहरूको कार्यान्वयन
- योजनाहरूको पुनरावलोकन ।

१.४ योजनाको संरचना :

यस योजना भित्र निम्न विषयवस्तुहरूलाई समावेश गरिएको छ। परिच्छेद

१ : पालिकाको परिचय

परिच्छेद २ : मा शिक्षा क्षेत्रमा देखिएको प्रकोप र संकटासन्नता र जोखिमको विश्लेषण परिच्छेद ३ : विपद्को

परिदृश्य र पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

परिच्छेद ४ : कृत्रिम घटना अभ्यास तथा योजनाको परीक्षण

परिच्छेद ५ : समन्वय र सहकार्य

परिच्छेद ६ : सूचना व्यवस्थापन, सञ्चार तथा पैरवी रणनीति परिच्छेद

७: अनुगमन र समीक्षा

अनुसूचीहरू ।

परिच्छेद २: शिक्षा क्षेत्रमा प्रकोप, सङ्कटासन्नता र जोखिम विश्लेषण

२.१ समग्र विपद् जोखिम:

बाढी, भूकम्प, हावाहुरी, खडेरी, आगलगी, चट्याङ्ग, सडक दुर्घटना, शितलहर, महामारी अतिवृष्टि अनावृष्टि आदि जस्ता प्रकोपको जोखिम बाट विद्यालयको संरचनागत क्षति, जनघनको क्षति, घाइते हुने, आर्थिक अवस्था कमजोर हुने, रोजगारीका अवसरहरू गुम्ने, अंगभंग गर्ने, शोकमा डुवाउने, परिवारबाट विछोड गराउने, अनाथ बनाउने, मनोसामाजिक पक्षमा ह्रास ल्याउने, बालबालिकालाई विद्यालय पठाउन नमान्ने वा न पठाउने, बालविवाह गराउने, अपहरण, बेचबिखन, अवैध बाल मजदुरी तथा यौन शोषणमा पर्ने आदि भएको ।

प्रकोप जोखिम विश्लेषण

४.१. प्रकोप नक्साङ्कन

शिक्षा क्षेत्रको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गोष्ठीले विगतका घटनाहरूका आधारमा प्रकोपलाई निम्न बमोजीमा स्तरीकरण गरेको छ ।

१. बाढी
२. महामारी
३. शितलहर
४. हावाहुरी
५. आगलाग
५. भूकम्प

राजदेवी नगरपालिका अर्न्तगत वर्षेनी जोखिम निम्ताउने प्रकोपहरूको संकटासन्नताको स्तर मापन गर्दा विपद्को अवस्था, धनजनको क्षतिलाई ध्यानमा राखेर मौजूदा योजना अद्यावधिक गरीएको छ ।

२.२ विद्यालयको विपद् सङ्कटासन्नता:

बाढी : यस क्षेत्रका अधिकांश विद्यालयहरू वर्षेनी बाढी बाट प्रभावित हुने गरेको ।

शितलहर : वर्षेनी रुपमा शितलहरको कारणले यस क्षेत्रमा कठ्याङ्ग्रीएर ज्यान गुमाउने गरेको छ र अतः यस योजनाले विशेष पूर्वतयारिको सुनिश्चित पुर्याउने छ ।

भूकम्प : विद्यालयका भौतिक अधिकांश पुराना संरचना भूकम्पका दृष्टीकोणले कमजोर रहेको ।

हावाहुरी : कतिपय विद्यालयका छाना जस्तापाताद्वारा छाडिएको कारण हावाहुरी बाट असुरक्षित रहेको ।

चट्याङ्ग : केहि विद्यालयका हाता भित्र हाइटेन्सन लाइन तथा अग्ला रुख हरु हुनुका साथै विद्यालयमा अर्थिङ्गको व्यवस्था नभएको

सडक दुर्घटना : घनावस्ती तथा एकहोरो बाटो र जनघनत्व ।

अतिवृष्टि तथा अनावृष्टि : जलवायु पतिर्वतन ।

२.३ विद्यार्थीको विवरण:

तहगत रुपमा विद्यालय (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा) तथा विद्यार्थी संख्या

तह	कक्षा	विद्यालयको संख्या	
		सामुदायिक विद्यालय	संस्थागत विद्यालय
आधारभुत तह	कक्षा १ - ३	०	१
	कक्षा १ - ५	११	१
	कक्षा १ - ८	६	०
माध्यमिक तह	कक्षा १ - १०	६	०
	कक्षा १ - १२	१	०
क्याम्पस		०	०
बालविकास केन्द्र		२०	०
सिकाइ केन्द्र		४	०
मदरसा	१-३	१	

स्रोत: पालिका शिक्षा शाखा २०८१

IEMIS	Name of School	ECD				Grade 1				Grade 2				Grade 3				Grade 4				Grade 5			
		G	B	O	T	G	B	O	T	G	B	O	T	G	B	O	T	G	B	O	T	G	B	O	T
320360001	Bhagawati Pra Vi.Rajdevi Municipality-02, Ruatahat	28	21	0	49	27	23	0	50	42	28	0	70	27	22	0	49	41	19	0	60	55	30	0	85
320110004	Dalit Kanya Pra Vi	21	19	0	40	19	31	0	50	14	27	0	42	25	28	0	53	10	18	0	28	0	0	0	0
320360004	Jagdish Pra School Hagminiya Goth	34	16	0	50	9	19	0	28	17	18	0	35	19	7	0	26	10	4	0	14	5	9	0	14
320330044	Jan Bhavna Pra. Vi. Mathatole Rajdevi Municipality-06, Rauthat	9	11	0	20	11	9	0	20	6	9	0	15	9	12	0	21	12	12	0	24	2	5	0	7
320180001	Janata Pra Vi.Barahampuri Rajdevi Municipality-09, Rautahat	18	15	0	33	11	18	0	29	12	17	0	29	8	8	0	16	8	7	0	15	14	13	0	27
320330037	Janta Pra. Vi. Motipur Rajdevi Municipality-1, Rautahat	16	21	0	37	24	19	0	43	12	14	0	26	18	27	0	45	18	19	0	37	0	0	0	0
320210001	Janta Satya Narayan Secondary School Basatpur	13	14	0	27	16	16	0	32	16	45	0	61	32	35	0	67	35	29	0	64	54	33	0	87
320430002	Ma Vi Pathra	40	31	0	71	32	39	0	71	80	68	0	148	98	103	0	201	25	27	0	52	32	30	0	62
320160009	Madarsa Islamiya Faizurr Rasul	0	0	0	0	5	8	0	13	8	7	0	15	10	9	0	19	0	0	0	0	0	0	0	0
320110002	Pra. Vi Gadahiya Rajdevi Municipality-04, Rautahat	16	19	0	35	14	14	0	28	1	11	0	26	13	13	0	26	7	7	0	14	11	10	0	21
320790003	Pra. Vi Mohanpur	12	14	0	26	5	9	0	14	14	11	0	25	11	18	0	29	7	8	0	15	17	18	0	35
320110003	Pra. Vi. Chandiha Rajdevi Municipality-03, Rautahat	20	18	0	38	24	28	0	52	37	62	0	99	24	19	0	43	15	22	0	37	32	18	0	50
320790001	Pra. Vi. Katarwan	7	6	0	13	12	17	0	29	19	19	0	38	18	19	0	37	13	29	0	42	26	23	0	49
320360003	Ram Naresh Laxman Ma Vi	18	15	0	33	24	29	0	53	45	49	0	94	33	42	0	75	43	47	0	90	40	36	0	76
320110006	Shree Asha Kashi Deaf & Hard Hearing Residential Basic School Basatpur	0	0	0	0	3	13	0	16	2	9	0	11	2	3	0	5	6	3	0	9	0	3	0	3

320360002	Shree Basic School Hajminiya	14	22	0	36	46	52	0	98	62	78	0	140	44	65	0	109	58	57	0	115	41	41	0	82
320330039	Shree Basic School Laxmipur Belbichhawa	37	40	0	77	46	47	0	93	69	66	0	135	73	39	0	112	20	17	0	37	32	18	0	50
320640005	Shree Maa Sharde Pra. Vi. Mudwalawa	13	17	0	30	16	15	0	31	18	25	0	43	16	13	0	29	14	19	0	33	19	23	0	42
320330040	Shree Nemdhari Basudev Model Secondary School Mudwalwa	48	57	0	105	109	93	0	202	82	85	0	167	125	79	0	204	113	82	0	195	97	102	0	199
320180002	Shree Secondary School	43	47	0	90	56	52	0	108	49	42	0	91	30	52	0	82	32	30	0	62	30	31	0	61
320330043	Shree Secondary School Sedhwa	33	28	0	61	41	46	0	87	40	36	0	76	54	53	0	107	55	46	0	101	53	52	0	105
320790005	Sunrise English Boarding School	0	0	0	76	59	80	0	139	17	22	0	39	10	29	0	39	10	15	0	25	12	12	0	24

क्र.स.	विद्यार्थी भर्ना	सामुदायिक विद्यालय				निजि विद्यालय			
		छात्रा	छात्र	जम्मा	लैंगिक समता सूचांक (² GPI)	छात्रा	छात्र	जम्मा	लैंगिक समता सूचांक (² GPI)
1	प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा बाल विकास / पूर्व प्राथमिक	४४०	४३१	९४७		२९	५७	७६	
2	आधारभूत तह (कक्षा १-८)	४१३३	४०७८	८२११		१०८	१५८	२६६	
2.1	कक्षा १-३	१८८४	१९८	३८७३		८६	१३१	२१७	
2.2	कक्षा ४-५	११०२	९९७	२०९९		२२	२७	४९	
2.3	कक्षा ६-८	११४७	१०९२	२२३९		०	०	०	
3	माध्यमिक ९-१२	७७१	७६३	१५३४		०	०	०	
3.1	कक्षा ९-१०	४५६	४९५	९५१		०	०	०	
3.2	कक्षा ११-१२	३१५	२६८	५८३		०	०	०	

स्रोत : *Integrated Educational Management System*

2080

माथिको तथ्यांकलाई विश्लेषण गर्दा तल्लो कक्षाहरूमा केटाको संख्या भन्दा केटीहरूको संख्या बढि रहेको पाइयो भने माथिल्लो कक्षा (११-१२) मा केटीको संख्या भन्दा केटाको संख्या बढि देखिएता पनि नगरपालिका भित्र बालिकाहरू विद्यालय जाने उमेर समुहकाहरू यो भन्दा अझै रहेको हुदाँ अर्थात नगरपालिकाले छोरी शिक्षा कार्यक्रम नगरपालिकामा लागु गरि केटीहरूको पनि उल्लेखनिय संख्या बढाउन रणनीति तथा कार्यनिति बनाउनु पर्ने देखिन्छ । यस राजदेवी नगरपालिकामा विभिन्न प्रकारका अपांगता भएका बालबालिकाहरूको संख्या ९३ रहेको छ ।

२.४ शिक्षकको विवरण:

गुणस्तरीय शिक्षाको सुनिश्चितताको लागि शिक्षकहरूको पेशागत दक्षता तथा उत्प्रेरणा प्रमुख सुचकको रूपमा मानिएको छ । राज्यले शिक्षाको कुल बजेटको लगभग ७० प्रतिशत रकम शिक्षक तलब भत्ता लगायत अन्य सेवा सुविधामा खर्च गर्ने गर्छ । सरकारको विद्यालय क्षेत्र विकास योजना (०७३/०७४-०७९/०८०) ले पनि मागमा आधारित पेशागत विकास र कार्य सम्पादनमा सक्षम तथा उत्तरदायी शिक्षक व्यवस्थापनलाई विद्यालय क्षेत्र विकास योजनाको परिवर्तनको सिद्धान्तका प्रमुख तत्वहरू मध्ये एक ठानेको छ । यस योजनाले शिक्षकलाई शिक्षाको गुणस्तर सुधारको प्रमुख कारक मानेको छ । त्यसकारण योजनाका कार्यक्रमप्रति शिक्षकहरूका पेशागत संगठनद्वारा ग्रहण गर्ने मजबुत स्वामित्व यस योजनाको सफलताका लागि महत्वपूर्ण पक्ष रहने छ भनिएको छ । नेपाल सरकारको यस विद्यालय क्षेत्र विकास योजनाले पनि शिक्षाको गुणस्तर सुधारका लागि आवश्यक कार्यहरू जस्तै शिक्षकको अभाव रहेका विज्ञान, गणित लगायतका विषयमा शिक्षक उत्पादन बढाउन छात्रवृत्ति लगायत प्रोत्साहन प्रदान गरी शिक्षण कार्यक्रममा आकर्षित गर्ने, शिक्षक तयारी कार्यक्रमको पाठ्यक्रममा शिक्षकले

विद्यालयमा पढाइ हुने विषयको ज्ञान लिनुपर्ने तथा थप जिम्मेवारी समेत पूरा गर्नुपर्ने, र यसलाई शिक्षक छनोटको नीतिसँग आबद्ध गराइने कुरा गरेको छ । एक महिने सेवाकालीन प्रमाणीकरण तालिम, पुनर्ताजगी तालिम, मागमा आधारित छोटो अवधिका तालिम, अनलाइन स्वाध्ययन तालिम तथा विशेष सिकाइ आवश्यकताको सम्बोधनका तालिम लगायत शिक्षक पेशागत विकासका विविध कार्यक्रमहरूको सुदृढीकरण गरिने छ भनिएको छ । विद्यालय तथा जिल्ला शिक्षा कार्यालयहरूलाई विद्यालय तथा समूह विद्यालयमा आधारित शिक्षक विकास कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रोत्साहित गरिने विषयहरू उल्लेख गरिएको छ ।

संघीयता अन्तर्गत हुने शिक्षा प्रणालीको विकेन्द्रीकरणको अपेक्षा अनुरूप शिक्षकहरूको व्यवस्थापन तथा पेशागत विकासका स्वरूपमा गर्नुपर्ने परिमार्जनको महत्व भन्नु बढी रहने छ । संघीयता कार्यान्वयन पश्चात माध्यमिक तह (१२ कक्षा सम्म) को शिक्षा व्यवस्थापनको सम्पूर्ण जिम्मा स्थानीय तहहरूको काँधमा आइपुगेको छ । यद्यपि संघीय शिक्षा ऐन तथा नियमावली बनी नसकेको अवस्थामा शिक्षकहरूको स्थायी पदपूर्ति शिक्षकसेवा आयोगले गरिरहेको छ भने करारमा शिक्षकको छनोट स्थानीय तहको छनोट समिति मार्फत भइरहेको छ ।

बिद्यालयमा अध्यापन गर्ने शिक्षकहरूको विवरण

School Year : 2078																										
S.N.	PID LL S		ECD Facilitator			Permanent			Temporary			Rahat			PCF			Private Sources			Temporary Leon			Total		
	Code	Name	Female	Male	Total	Female	Male	Total	Female	Male	Total	Female	Male	Total	Female	Male	Total	Female	Male	Total	Female	Male	Total	Female	Male	Total
1	320110001	Janta Satya Narayan Secondary School Basatpur	1	0	1	1	11	12	0	6	6	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	18	21
2	320110002	Pra. Vi Gadahiya Rajdevi Municipality-04, Rautahat	1	0	1	0	3	3	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	5
3	320110003	Pra. Vi. Chandiha Rajdevi Municipality-03, Rautahat	2	0	2	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	5
4	320110004	Dalit Kalyan Pra V	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
5	320110006	Bahira Susta Sraavan Pra V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	3	
6	320180001	Janata Pra Vi.Barahampuri Rajdevi Municipality-09,	1	0	1	0	2	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4
7	320180002	Ma Vi Brahampuri, Rajdevi Municipality-9,Rautahat	3	0	3	0	8	8	1	2	3	0	2	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	4	13	17
8	320330037	Janta Pra. Vi. Motipur Rajdevi Municipality-1,	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4
9	320330039	Adhar Vi Laxmipur Belbichhawa	2	0	2	1	5	6	0	0	0	1	1	0	1	1	0	2	2	0	0	0	0	3	9	12
10	320330040	Shree Nemdhari Basudev Model Secondary School	2	0	2	1	6	7	1	12	13	3	0	3	1	0	1	0	1	1	0	0	0	8	19	27
11	320330043	Adhar. Vi .Sedhwa Rajdevi Municipality-6, Rautahat	1	0	1	0	2	2	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	5
12	320330044	Jan Bhavna Pra. Vi. Mathatole Rajdevi	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2	1	3
13	320360001	Bhagawati Pra Vi.Rajdevi Municipality-02, Ruatahat	1	0	1	0	2	2	0	0	2	1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	6
14	320360002	Shree Basic School Hajminiya Patahi	2	0	2	0	5	5	1	0	1	2	1	3	0	1	1	0	0	0	0	0	0	5	7	12
15	320360003	Ram Naresh Laxman Ma V	1	0	1	2	9	11	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	10	14
16	320360004	Jagdish Pra School Hagminiya Goth	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1
17	320430002	Adhar Vi. Pathara Rajdevi Municipality-9, Rautahat	1	0	1	1	4	5	0	0	1	2	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	6	9
18	320640005	Maa Sharde Pra V	0	0	0	0	2	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3
19	320790001	Pra. Vi. Katarwan Rajdevi Municipality-06,Rautahat	1	0	1	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	4
20	320790003	Pra. Vi Mohanpur Rajdevi Municipality-06, Rautahat	1	0	1	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	4
016		Rajdevi Municipality	22	0	22	8	69	77	5	21	26	13	14	27	1	2	3	2	4	6	1	0	1	52	110	162

२.६ शिक्षण सामग्रीको लेखाजोखा :

राजदेवी नगरपालिका अन्तर्गत नगरशिक्षा शाखाको सामान्य अवस्था र विपद् पश्चातको आपतकालिन अवस्थाका लागी सिकाइ सम्बन्धी पोष्टरहरु, फलेक्स कार्ड, श्रव्य/दृश्य सामग्री (ल्यापटप/कम्प्युटर, प्रिन्टर, प्रोजेक्टर, र डिजिटल बोर्ड), सन्दर्भ सामग्री, खदेकुदका सामग्रीहरु रहेको साथै प्राथमिक उपचारका औषधी तथा किट, मास्क, सेनिटाइजर, थर्मोगन लगायतका सामग्रीहरुको व्यवस्थापन गर्ने योजना रहेको छ ।

परिच्छेद ३: विपद्को परिदृश्य र पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना :

३.१ विपद् परिदृश्य :

३.२ घटना विवरण :

- यस नगर क्षेत्रको बाढिको जोखिम विप्लेषण गर्दा वर्षेनी संरचनागत तथा अन्नबालीमा क्षति हुने गरेको ।
- कोरोना महामारीको कारण धेरै बालबालिका तथा वृद्धलगायत अन्यलाई संक्रमित हुनुका साथै यस नगर क्षेत्रमा केहि जनाले ज्यान समेत गुमाउनु परेको ।
- शितलहरले गर्दा बालबालिका तथा वृद्धवृद्धालाई निमोनिया जस्ता रोग लाग्ने । केही जनाको ज्यान समेत गएको पाइयो ।
- आगलगीले गर्दा घर, पशुपंक्षी तथा मानवीय क्षति गरेको ।

३.३ शिक्षा क्षेत्रमा पर्ने असर :

- विद्यालय डुवान पर्ने ।
- विद्यालय जाने बाटो डुवान पर्ने ।
- विद्यार्थीहरुमा मनोसामाजिक समस्या हुने ।
- विद्यार्थीहरुको सिकाइ उपलब्धीमा ह्रास तथा असन्तुलन हुने ।
- विद्यालय लामो समय पठनपाठन अवरुद्ध हुने ।
- विद्यालयको भौतिक संरचना तथा गैरसंरचनामा क्षती हुने ।

३.४ प्रतिकार्य रणनीति :

- विपद् परेको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षासम्बन्धी सुविधा र शिक्षामा संलग्न व्यक्तिहरुका बारेमा द्रुत लेखाजोखा (RAPID ASSESSMENT) सञ्चालन गर्ने,
- शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई र स्थानीय क्षेत्रगत सदस्यहरु (CLUSTER MEMBERS) सँगको समन्वयमा तथा प्रभावित समुदायहरूसँगको परामर्शमा

प्रभावित/आन्तरिक रूपमा विस्थापित बाल-बालिकाहरूको शिक्षालाई जारी राख्नका निमित्त तिनका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ पत्ता लगाउने ।

- सम्भव भएसम्म यथाशक्य चाँडो अर्थात् सिद्धान्ततः पहिलो दुई हप्ताभित्र, न्यूनतम मापदण्ड बमोजिम ६ देखि ८ हप्ताभित्र न्यूनतम पूर्वाधारसहित विद्यालय जाने बाल-बालिकाहरूका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ तथा स-साना बाल-बालिकाहरूका लागि सुरक्षित ठाउँ खडा गर्ने ।
- विद्यालयहरू पुनः खुला गराएर र शिक्षण-सिकाइका सामग्री उपलब्ध गराएर र अर्ध-संरचनागत (SEMI-STRUCTURED) मनोरञ्जनका सामग्रीको व्यवस्था मिलाएर पढाइ जारी राख्ने र शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको पुनः एकीकरण प्रारम्भ गर्ने ।
- विद्यालयबाहिर रहेका बाल-बालिकाहरू अस्थायी रूपमा खडा गरिएका सिक्ने ठाउँमा भर्ना गरिएका छन् अथवा तिनको शिक्षाका लागि वैकल्पिक व्यवस्था गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- पीडित बाल-बालिकाहरूका निमित्त नियमित शिक्षा प्रणालीमा सवलीकरण पाउँदै लैजाने ।

३.५ आवश्यकता र विद्यमान क्षमता विश्लेषण :

(क) आवश्यक क्षमता :

तालिका ३.५.१ : आवश्यकताको विवरण

क्र.सं.	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	परिमाण		कैफियत
			न्यूनतम	अधिकतम	
क.	जनशक्ति	संख्या			मापदण्ड अनुसार
१	आपतकालिन तालिम प्राप्त जनशक्ति	जना	२०	३५	
२	सहयोगी	जना	१५	२५	
ख	सामग्री तथा प्रविधि औजार				
१	दमकल, अग्निसामक यन्त्र	गोटा	१/२०	२/५०	
१	सावेल, कोदालो, डुङ्गा, लाइफ ज्याकेट, गाडीको ट्युब, टर्च लाइट, डोरी	गोटा	१००	१५०	
३	त्रिपाल	गोटा	२००	५००	
ग	आधारभूत भौतिक संरचना र सामग्री				
१	राहत समाग्री भण्डार कोठा	गोटा	५	१०	
२	ग्यास चुलो	गोटा	१००	१५०	
३	बाल्टीन, जग, भडाकुडा	गोटा	१००	३००	
घ	लागत रकम				आवश्यकता अनुसार
१	रासन तथा अतिआवश्यक औषधी, बैण्डेज, थर्मामिटर, बेटाडिन				आवश्यकता अनुसार
२	तयारी खाद्य सामग्री				आवश्यकता अनुसार
ड	संस्थातग संरचना				
१	पालिका, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी	गोटा	१/९ /९		

क.सं.	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	परिमाण	कैफयत
२	ईलाका प्रहरी कार्यालय, सशस्त्र बेस क्याम्प, जिल्ला ट्राफिक प्रहरी, नेपाली सेना ।			आवश्यकता अनुसार
३	रेडक्रस, स्काउट, गै.स.स.	गोटा	१ /१	आवश्यकता अनुसार
४	अन्य सरोकारवाला विभिन्न समितिहरु	गोटा		आवश्यकता अनुसार

(ख) उपलब्ध र अपुग क्षमता :

क्र.सं.	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	आवश्यक परिमाण	उपलब्ध परिमाण								सामाग्री रहेको स्थान	अपुग परिमाण	उपलब्ध गराउने अपनाउने उपायहरु
				संघ तह	प्रदेश तह	स्थानीय तह	युनिसेफ	सेभ द चिल्ड्रन	.....	.....	जम्मा			
क)	जनशक्ति:													
१.	उद्धारकर्ता	जना	३०० जना	१०० जना	५० जना	१५० जना					३००	नगरपालिका	५०	स्थानिय सरकार तथा सरोकारवाला निकाय मा
२.	मनोसमाजिक परामर्शकर्ता	जना	७०	-	-	२०	५०				५०	विद्यालय		प्रयाप्त
३.	प्राथमिक उपचारक	जना	५६	५	१०	४१	-	-	-	-	५६	समुदाय	२४	समन्वयवय
४	विपत पुर्व तयारी कार्ययोजना निर्माण जनशक्ति	जना	६	-	-	-	६	-	-	-	६	नगरपालिका	१०	स्थानिय सरकार तथा सरोकारवाला निकाय मा
ख)	सामाग्री, प्रविधि, औजार													
१.	टिपर	१	८	-	-	१	-	-	-	-	१	नगरपालिका	८	प्रदेश तथा संघिय

क्र.सं.	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	आवश्यक परिमाण	उपलब्ध परिमाण							सामाग्री रहेको स्थान	अपुग परिमाण	उपलब्ध गराउन अपनाउने उपायहरु
				संघ तह	प्रदेश तह	स्थानीय तह	युनिसेफ	सेभ द चिल्ड्रन	.....	.....			
	व्यवस्थापन	रु.											सरकार तथा सरोकारवा निकाय संग समन्वय गरेर
२.	सामाग्री, प्रविधी र औजार व्यवस्थापन	रकम रु.	३५००००										
३.	आधारभुत भौतिक संरचना र सामाग्री व्यवस्थापन	रकम रु.	७५००००										
ड)	संस्थागत संरचना												
१.	विपद् व्यवस्थापन	वटा	८			८					८		२ स्थानीय निकाय संग छलफल
२	वडा कार्यलय	वटा	१०									पर्याप्त	
३	नगरपालिका	वटा	१									पर्याप्त	

क्र.सं.	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	आवश्यक परिमाण	उपलब्ध परिमाण							सामाग्री रहेको स्थान	अपुग परिमाण	उपलब्ध गराउन अपनाउने उपायहरु
				संघ तह	प्रदेश तह	स्थानीय तह	युनिसेफ	सेभ द चिल्ड्रन	.....	.....			
४	ईलाका प्रशासन	वटा	१									पर्याप्त	
५	ईलाका प्रहरी	वटा	१									पर्याप्त	
६	स्वास्थ्य चौकी	वटा	८			८					८	२	स्थानिय निकाय संग छलफल
७	विद्यालयहरु	वटा	५६									पर्याप्त	
८	अस्पताल	वटा	१									पर्याप्त	
९	गैर सरकारी संघसंस्था	वटा	३५									पर्याप्त	
१०	प्रहरी कार्यालय	वटा	१									पर्याप्त	
११	प्रशासन कार्यालय	वटा	१									पर्याप्त	

३.६ परिदृश्यका लागि शिक्षा क्षेत्रको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

३.६.१ आधारभूत र सामान्य पूर्वतयारी कार्ययोजना (General Preparedness)

तालिका ३.१ आधारभूत तथा सामान्य पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्रियाकलाप	स्थान	बिद्यमान क्षमता	अपुग आवश्यकता	जिम्मेवार निकाय	बजेट/स्रोत व्यवस्थापन
जनशक्ति					
मनोसामाजिक परामर्शकर्ता	राजदेवी	७०	पर्याप्त	नगरपालिका	समन्वय
विपत पुर्व तयारी कार्ययोजना निर्माण जनशक्ति	राजदेवी	६	१०	नगरपालिका	रु २००००
उद्धारकर्ता टोली	राजदेवी	३०० जना	५०	नगरपालिका	रु ७५०००
प्राथमिक उपचारक	राजदेवी	५६ जना	२४	नगरपालिका	रु ५५०००
स्रोत परिचालन					
स्थानीय एफ एम रेडियो	समुदाय	३	२	नगरपालिका	रु ७६०००
त्रिपाल	विद्यालय	१५	१५०	नगरपालिका	६००००
स्थानीय पत्रपत्रिका तथा अनलाईन	समुदाय	३	२	नगरपालिका	समन्वय
समुदाय परिचालन					
सामुदायिक संघ संस्था	समुदाय	३५	पर्याप्त	नगरपालिका	समन्वय
महिला सहकारी संस्था	समुदाय	११	पर्याप्त	नगरपालिका	समन्वय
बाल क्लब	विद्यालय	४५	१	नगर शिक्षा	समन्वय
शैक्षिक सामग्री					
Projector	विद्यालय	७	३५	नगरपालिका, संघसंस्था	७०००००२ पालिका, संघसंस्था
Student Kit	विद्यालय	५०	२००००	नगरपालिका	३५०००० पालिका, संघसंस्था

क्रियाकलाप	स्थान	विद्यमान क्षमता	अपुग आवश्यकता	जिम्मेवार निकाय	बजेट/स्रोत व्यवस्थापन
Teacher Kit	विद्यालय	२५	२५०	नगरपालिका, संघसंस्था	७५००० पालिका, संघसंस्था
स्मार्ट बोर्ड	विद्यालय	१२	३४	नगरपालिका, संघसंस्था	२५०००० पालिका, संघसंस्था
शिक्षक, कर्मचारी, विद्यार्थी				विद्यालय, वडा कार्यालय	वडा कार्यालय, पालिका, दातृनिकाय
शिक्षक	सम्बन्धित विद्यालय	प्रयाप्त	प्रयाप्त	शिक्षक	सम्बन्धित विद्यालय
विद्यार्थी	सम्बन्धित विद्यालय	प्रयाप्त	प्रयाप्त	विद्यार्थी	सम्बन्धित विद्यालय
कर्मचारी	सम्बन्धित विद्यालय	प्रयाप्त	प्रयाप्त	कर्मचारी	सम्बन्धित विद्यालय

३.६.२ पूर्वानुमान एवं परिदृश्यमा आधारित पूर्वतयारी र अग्रिम कार्ययोजना

तालिका ३.२ मौसम पूर्वानुमानमा आधारित बाढीको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना :

समयावधी	क्रियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	बजेट
सिजनल पूर्वानुमान पाएपछि				
	☐ सुरक्षित स्थान पहिचान ☐ जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने र सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने ☐ अन्य क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने	समुदाय तथा विद्यालय	स्थानिय निकाय तथा शिक्षा समुह (Education Cluster)	
	PSA स्थानीय रेडीयोबाट बजाउने	समुदाय	नगरपालिका	नगरपालिका
१५ दिन पहिले पूर्वानुमान पाएपछि				
	अस्थायी विद्यालय स्थापना र संचालनका लागि आवश्यक सामग्री तथा श्रोत व्यक्तिहरुको पहिचान गर्ने । पाठ्यपुस्तक, सामग्रीहरु तथा शैक्षिक खेलखुद		स्थानिय निकाय तथा शिक्षा समुह (Education Cluster)	
७ दिन पहिले पूर्वसुचना पाएपछि				
	जोखिमका क्षेत्रका वासिन्दा स्थानान्तरणको लागि तयारी		स्थानिय निकाय तथा शिक्षा समुह (Education Cluster)	
विपद व्यवस्थापन समिति सक्रिय	स्रोत व्यवस्थापन	विद्यालय	नगरपालिका, विद्यालय, संघसंस्था	नगरपालिका, विद्यालय, संघसंस्था
३ दिन (७२ घण्टा) पहिले पूर्वसुचना पाएपछि				
	आवश्यक अन्य सामग्री सहित स्थानान्तरण		स्थानिय निकाय तथा शिक्षा समुह (Education Cluster)	

२४ घण्टा पहिले पूर्वसुचना पाएपछि				
	मनोपरामर्श, स्वास्थ्योपचारको व्यवस्था		स्थानिय निकाय तथा शिक्षा समुह (Education Cluster)	
	लाईफ ज्याकेटको व्यवस्थापन	समुदाय	प्रहरी र नगरपालिका	आवश्यकता अनुसार
	भटपट, गाडिको ट्युव, भालाको तयारी तथा व्यवस्थापन तथा तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुलाई परिचालनको लागि पुर्वतयारी	समुदाय	प्रहरी र नगरपालिका	आवश्यकता अनुसार
घटनापूर्व पूर्वसुचना वा चेतावनी पाएपछि				
	प्रतिकार्य सामग्रीको व्यवस्थापन खाद्यान्न र औषधी उपचारको व्यवस्था र मनोसामाजिक परामर्श आदी			
	पूर्व तयारी सहित सेल्टर भएको स्थानको यकीन गरी प्रभाव पर्ने क्षेत्रका	सेल्टर तोकिएको स्थान	उद्धारको लागि खटिएको टोली, नगरपालिका, सुरक्षा निकाय	आवश्यकता अनुसार

३.६.३ सामान्य पूर्वतयारी योजना कार्यान्वयन गर्न स्रोत व्यवस्थापन तालिका ३.३ स्रोत व्यवस्थापन कार्यतालिका :

क्र.सं.	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	लक्ष्य (अपुग आवश्यकता)	सरकारी		सहयोगी निकाय			समय सिमा	कैफियत
				ऋभञ्ज	प्राधिकरण	युनिसेफ	.....	.....		
क)	खोज उद्धार जनशक्ति	३०० जना	५०	३०		२०	-	जना	२०७९ चैत्र मसान्त सम्म	-
	मनोसामाजिक परामर्शकर्ता	७० जना	पर्याप्त	-	-	-	-	-	-	-
	प्रथमिक उपचारक	५६ जना	२४	१०		१४	-	जना	२०८० वैशाख भित्र	-
	विपद् जोखिम योजना निर्माण जनशक्ति	६ जना	१०	१०	-	-	-	जना	२०८० भाद्र मसान्त भित्र	-
ख)	सामाग्री, प्रविधी, ओजार									
	टिपर	२ वटा	८	८	-	-	-	-	२०८० मंसिर मसान्त भित्र	-
	दमकल	१ वटा	५	४	-	१	-	-	२०८० मंसिर मसान्त भित्र	-

क्र.सं.	आवश्यकताको विवरण	एकाइ	लक्ष्य (अपुग आवश्यकता)	सरकारी		सहयोगी निकाय			समय सिमा	कैफियत
				ऋभञ्ज	प्राधिकरण	युनिसेफ	.....	.....		
ग)	भौतिक संरचना									
	विद्यालय	५६ वटा	पर्याप्त							
	नगरपालिका	१ वटा	पर्याप्त							
	स्वास्थ्य चौकी	८ वटा	१	१	-	-	-	-	२०८० माघ मसान्त	
घ)	लागत रकम									
	रहात, उद्धार	१० लाख	१० लाख	८ लाख	८ लाख					
ङ)	संस्थागत संरचना									
१	विपद् व्यवस्थापन	८ वटा	१	१					२०७९ चैत्र मसान्त	
२	वडा कार्यलय	१० वटा	पर्याप्त							
३	नगरपालिका	१ वटा	पर्याप्त							
४	ईलाका प्रशासन	१ वटा	पर्याप्त							
५	ईलाका प्रहरी	१ वटा	पर्याप्त							
६	स्वास्थ्य चौकी	८ वटा	१	१					२०७९ चैत्र मसान्त	

तालिका ३.४ प्रतिकार्य योजना :

समय अवधि	क्रियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	बजेट
०-६-१२-२४-७२ घण्टा				
विद्यालय सञ्चालन भईरहेको समयमा				
	प्रहरीलाइ खबर गर्ने	विद्यालय	विद्यालय, नगरपालिका	१० हजार
	सुरक्षित ठाउँमा बालबालिकालाई पुर्याउने			
विद्यालय चलिरहेको वा नचलेको दुबै अवस्थामा				
	चलिरहेको अवस्थामा बालबालिकालाई सुरक्षित स्थानमा लैजाने	विद्यालय	विद्यालय, नगरपालिका	
	नचलेको अवस्थामा शैक्षिक समाग्री तथा महत्वपूर्ण कागजातहरु पहिलेनै सुरक्षित स्थानमा राख्ने	विद्यालय	विद्यालय, नगरपालिका	
	<p>अवस्थाको अद्यावधिक जानकारी लिन स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, वा जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र सँग सञ्चार सम्बन्ध स्थापीत गर्ने । आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र सक्रिय नभएको खण्डमा नेपाली सेना र नेपाल प्रहरी सँग सम्बन्ध स्थापीत गर्ने ।</p> <p>अवस्थाको ताजा जानकारीका लागि विद्यालयका प्र.अ.हरु, विपद व्यवस्थापन श्रोत शिक्षक, वा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष अथवा कुनै पनि भरपर्दो सुचनका श्रोतहरु सँग सम्बन्ध स्थापित गर्ने ।</p> <p>शिक्षा समूहको कोर टिम (core team) सँग बैठक बस्ने ।</p>	विद्यालय, समुदाय	विद्यालय, समुदाय, नगरपालिका, क्लष्टर लिड शिक्षा शाखा	

समय अवधि	क्रियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	बजेट
	<p>स्थानीय विपद व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागी हुने ।</p> <p>शिक्षा समूहका सबै सदस्यहरुलाई स्थानीय तहमा अवस्था अद्यावधिक गराउने र सतर्क रहन सन्देश पठाउने ।</p> <p>जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, प्रदेश शिक्षा समूह लाई अवस्था अद्यावधिक गराउने ।</p> <p>अन्य श्रोतको सुचनाहरु पुनरावलोकन गरेर प्रभावित जनसंख्या तथा विद्यालयहरु अनुमान गर्ने ।</p> <p>शिक्षा समूहका सबै सदस्यहरुको सहभागितामा आपतकालीन अवस्थाबारे अद्यावधिक रहन बैठक बस्ने, बोलाउने ।</p>			
७२ घण्टा (३ दिन)				
	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (IRA) गर्ने			६० हजार
	आवश्यक समाग्रीको तुरुन्त व्यवस्थापन गर्ने	विद्यालय	विद्यालय, नगरपालिका	
	खोज तथा अनुसन्धानबाट क्षति पुगेका कुरा पत्ता लगाउने	विद्यालय	विद्यालय, नगरपालिका	२३ हजार
	<p>स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, जिल्ला शिक्षा समूह र प्रदेश शिक्षा समूहलाई निरन्तर शिक्षा क्षेत्रको अद्यावधिक गर्ने ।</p> <p>स्थानिय शिक्षा समूहको बैठक गरिरहने । बैठक आवश्यकता अनुसार बस्न सकिन्छ । आवश्यकता अनुसार पहिलो हप्ता दैनिक रुपमा, दोश्रो हप्ता कम्तिमा तीन पटक, तेश्रो हप्ता देखि हप्ताको १</p>		शिक्षा शाखा, शिक्षा समुह	

समय अवधि	क्रियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	बजेट
	<p>पटकका दरले बैठक बस्न सकिन्छ ।</p> <p>IRA को प्रतिवेदनलाई विश्लेषण गरेर आपतकालीन शिक्षाका आवश्यकताहरु पहिचान गर्ने ।</p> <p>आवश्यक देखिएमा विद्यालय, कक्षाकोठाहरुको क्षतिको लेखाजोखा गरी सुरक्षित विद्यालयको सुनिश्चितता गर्न अस्थायी सिकाई केन्द्रको आवश्यकता पहिचान गर्ने ।</p>			
२ हप्ता -४ हप्ता				
	<p>अभिभावक सँग सुचना सम्प्रेषण र समन्वय गर्ने</p> <p>विस्तृत क्षतिको विवरण संकलन गर्ने र आवश्यकता पहिचान गर्ने</p> <p>आवश्यकता पहिचान अनुसार कक्षाकोठा, पठनपाठनका लागि शैक्षिक समाग्रीहरुको व्यवस्था</p>	सम्बन्धित विद्यालय, समुदाय	नगरपालिका समाजिक विकास तथा शिक्षा शाखा	३० हजार
	<p>समुदायमा विद्यार्थीलाई विद्यालय फर्किन अभियान चलाउने</p> <p>शुरुमा बालबालिकाहरुकोलागि मनोरंजनात्मक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने र त्यसपछि पठनपाठज संचालन गर्ने</p>	सम्बन्धित विद्यालय, समुदाय	नगरपालिका समाजिक विकास तथा शिक्षा शाखा	१ लाख २५ हजार
	<p>आपतकालिन अवस्थामा शिक्षा दिनको लागि शिक्षकहरुको व्यवस्था गर्ने</p>	सम्बन्धित विद्यालय, समुदाय	नगरपालिका समाजिक विकास तथा शिक्षा शाखा	
१ महिना - ३ महिना				

समय अवधि	क्रियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	बजेट
	<p>पहिलो महिनाको कार्यको पुनरावलोकन गर्ने र आवश्यकता अनुसार थप सहयोग र सुधार गर्दै लैजाने</p> <p>कमजोर रहेका कक्षा कोठाहरु व्यवस्थापन गर्दै लैजाने</p> <p>थप सहयोग आवश्यक परेमा नगरपालिका रजिल्लामा भएका संस्था संग सहयोग माग गर्ने</p>	सम्बन्धित विद्यालय, समुदाय	नगरपालिका समाजिक विकास तथा शिक्षा शाखा, शिक्षा विकास तथा समन्वय शाखा	५५ हजार

३.६.५ शिक्षा निरन्तरताको लागि योजना :

तालिका ३.५ विपद् प्रतिकार्य अवधिमा पठनपाठन तथा सिकाइ निरन्तरता योजना :

समय अवधि	क्रियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	बजेट
विपद् घटना लगत्तै	सिकाइ निरन्तरताका लागि वैकल्पिक शिक्षा संचालन	सार्वजनिक स्थान, सुरक्षित स्थान	शिक्षाक र नगरपालिका	रु ५००००

३.६.६ अनपेक्षित विपद् परिस्थितिको लागि भैपरी योजना तालिका

३.६ भैपरी योजना :

समय अवधि	क्रियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	बजेट
२०७९/१२/०९	उद्यार सामाग्री संकलन	नगरपालिका	शिक्षा तथा खेल खुद विभाग	रु ५००००
२०७९/११/०९ देखि २०७९/१२/३० सम्म	स्वअध्यय सामग्री संकलन	नगरपालिका	शिक्षा तथा खेल खुद विभाग तथा संघसंस्था	रु २५०००
२०७९ चैत्र मसान्त भित्र	विद्यालय शिक्षण सामग्री व्यवस्थापन	विद्यालय	शिक्षा तथा खेल खुद विभाग	रु १५००००
२०८० को पहिलो महिना भित्र	पठनपाठनकालीग शैक्षिक सामग्रीहरु संकलन गरी राख्ने विधार्थी किट	नगरपालिका, विद्यालय	विभिन्न संघ संस्था संग समन्वय गर्ने र नपा बजेट पनि छुट्याउन	५० हजार
२०८० को पहिलो महिना भित्र	पठनपाठनकालीग शैक्षिक सामग्रीहरु संकलन गरी राख्ने मनोरंजन किट	नगरपालिका, विद्यालय	विभिन्न संघ संस्था संग समन्वय गर्ने र नपा बजेट पनि छुट्याउन	५० हजार
२०८० को पहिलो महिना भित्र	ऋापतकालिन अवस्थामा शिक्षा दिन शिक्षकहरुलाई तालिम दिने र उनीहरुको रोस्टर बनाउन	नगरपालिका	विभिन्न संघ संस्था संग समन्वय गन	७५ हजार

३.६.७ लैङ्गिक, सामाजिक एवं समावेशिता र अपाङ्गता भएकाहरूको विशिष्ट आवश्यकताको सम्बोधन गर्न क्रियाकलाप र रणनीति

तालिका ३.७ विपद्को बेला विशिष्ट आवश्यकताका लागि योजना :

समय अवधि	क्रियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	बजेट
२०८० को वैशाख मसान्त भित्र	सेनेटरी प्याड वितरण	विद्यालय	विभिन्न संघ संस्था संग समन्वय गन	५० हजार
२०८० को तेश्रो महिना	दिवा खाजा व्यवस्था	विद्यालय	नगरपालिका तथा नगरशिक्षा	५००००
२०८० को तेश्रो महिना	मनोसामाजिक परामर्शा सेवा केन्द्रको स्थापना	विद्यालय	नगरपालिका	२५००००
२०८० को तेश्रो महिना	खेलखुद सामाग्री वितरण	विद्यालय	सहयोगी संस्था तथा नगरपालिका	५०००००

३.६.८ सञ्चार तथा पैरवी योजना :

पूर्वतयारी चरणमा सञ्चार तथा पैरवी

:

समय अवधि	क्रियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	बजेट
२ महिना	विपद् व्यवस्थापन संग सम्बन्धित स्थानिय मुख्य निकाय तथा संस्थाहरुको सम्पर्क व्यक्तिहरुको टेलिफोन/मोबाइल सम्पर्क नम्बर, इमेल ठेगाना आदि अद्यावधिक गर्ने ।	पलिका	शिक्षा शाखा, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन शाखा	

समय अवधि	क्रियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	बजेट
२ महिना	आपतकालीन अवस्थामा चाहिन सक्ने सुचना तथा तथ्याङ्क संकलन गर्न आवश्यक फारमहरू तयार गरी छपाएर राख्ने।	पलिका	शिक्षा शाखा, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन शाखा	
१ महिना	शिक्षा समूहका सम्पूर्ण सदस्य संस्थाहरूको सम्पर्क विवरण अद्यावधिक गर्ने।	पलिका	शिक्षा शाखा	
२ महिना	शिक्षा समूहका प्रत्येक सदस्य संस्थाका सम्पर्क व्यक्ति र विज्ञताको क्षेत्र, सदस्य संस्थाले मानवीय सहायतामा पुऱ्याउन सक्ने योगदान र संस्थाको नक्साङ्कन तथा उक्त कार्यका लागि उपलब्ध गराउन सक्ने श्रोतको पहिचान गर्ने।	पलिका	शिक्षा शाखा, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन शाखा	
२ महिना	विपद् व्यवस्थापन सँग सम्बन्धित स्थानिय मुख्य निकाय तथा संस्थाहरूको सम्पर्क व्यक्तिहरूको टेलिफोन/मोबाइल सम्पर्क नम्बर, इमेल ठेगाना आदि अद्यावधिक गर्ने।	पलिका	शिक्षा शाखा, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन शाखा	२ महिना

आपतकालीन अवस्थामा सञ्चार तथा पैरवी :-

समय अवधि	क्रियाकलाप	स्थान	जिम्मेवार निकाय	बजेट
२४ घण्टा भित्र	मनोसामासिक ह्रास आउन नदिन मनोविमर्श सेवा संचालन गर्ने	पालिका	प्रा.उ. समिति	५००००
२४ घण्टा भित्र	मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रम गर्ने	पालिका	आपतकालिन प्रतिकार्य समिति	१०००००
२४ घण्टा भित्र	नआतिने, डर त्रास नमान्ने जस्ता कारण सहितका जानकारी मूलक सूचना प्रवाह गर्ने	पालिका	आपतकालिन प्रतिकार्य समिति	५००००

आपतकालिन सम्पर्क सुची :

क्र.स.	कार्यालयको नाम	टेलिफोन नम्बर
१	प्रहरी कार्यालय	९८६०७७४३७८
२	स्वास्थ्य कार्यालय	९८५५०४०२४२
३	गाउँपालिका अध्यक्ष	९८५५०४३२०१
५	रेडक्रस	९८५५०४०९४१
६	एम्बुलेन्स	९८४५४७४४५२

परिच्छेद ४ कृत्रिम घटना अभ्यास तथा योजनाको परीक्षण

४.१ कृत्रिम घटना अभ्यास

मिथिला नगरपालिका अन्तर्गतका प्रत्येक सामुदायिक तथा निजी स्रोतबाट संचालित निजी विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरु लाई प्रत्येक महिनाको अन्तिम हप्ताको शुक्रवार भविष्यमा हुन सक्ने सम्भावित विपत आएको अवस्थामा अपनाउनुपर्ने सुरक्षा सतर्कता र सो समयमा गर्नुपर्ने कार्यहरु संग सम्बन्धित अभ्यास गराउने ।

४.२ कृत्रिम घटना अभ्यास कार्यतालिका

क्र.सं.	प्रकोपको प्रकार	कुन कुन साधन	कृत्रिम अभ्यास कहिले कहिले गर्ने	कैफियत
१	बाढी	डुंगा, ट्युब, बोटल	वैशाख, जेष्ठ, असार	
२	शितलहर	हिटर, दाउरा, एसी, लत्ताकपडा	असोज कार्तिक, मंसिर	
३	आगलागी	बाली, बालुवा, पानी, एयर डिस्पेन्सर	प्रत्येक ३ महिनामा एकपटक	
४	भुकम्प	पुर्वतयारी	प्रत्येक ३ महिनामा एकपटक	
५	हावाहुरी	पुर्वतयारी	फागुन, चैत्र, वैशाख	
६	चट्याड	पुर्वतयारी	अर्थिड को व्यवस्था गर्ने	
७	पहिरो	वृक्षारोपण गर्ने, तारजाली राख्ने		

४.३ कृत्रिम घटना अभ्यासका लागि सन्दर्भ सामग्री

प्राकृतिक प्रकोप तथा विपद संग सम्बन्धित विभिन्न श्रव्यदृश्य सामाग्रीहरुको प्रस्तुतिपश्चात विद्यार्थीहरुलाई विपदको बेला अपनाउनुपर्ने सुरक्षा सतर्कता र सो समयमा गर्नुपर्ने कार्यहरु संग सम्बन्धित अभ्यास गराउने।

परिच्छेद ५ समन्वय र सहकार्य

५.१ : संघ, प्रदेश, जिल्ला र स्थानीय शिक्षा समूहहरुसँगको समन्वय र सहकार्य

शिक्षा क्षेत्रको विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यन्वयनका लागि संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तह शिक्षा समूहसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । ती समूहहरुसँगको सहकार्यमा शिक्षा क्षेत्रमा आउन सक्ने विभिन्न विपद् तथा महामारीको पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाइने छ । संघ, प्रदेश तथा स्थानीय शिक्षा समूहहरुबीच समन्वय र सहकार्यका लागि सम्पर्क तथा समन्वय इकाइको गठन गरि आवश्यक श्रोत साधनहरुको व्यवस्था गरिने छ । ती समूहहरुसँगको समन्वय र सहकार्यमा भौतिक पूर्वाधार, जनशक्ति, औजार उपकरण, उद्धार तथा राहत सामग्री आदीको व्यवस्थापन गरिनेछ । पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य र पुनर्लाभका कार्यहरु समेत संघ, प्रदेश र स्थानीय शिक्षा समूहहरुसँगको समन्वय र सहकार्यमा गरिने छ ।

५.२: अन्तर विषयगत र अन्तर निकायगत समन्वय र सहकार्य

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विद्युत, संचार, खानेपानी, स्वास्थ्य, सहकारी, क्लव तथा अन्य विभिन्न संघ संस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । ती समुह तथा निकायहरूसँगको सहकार्यमा शिक्षा क्षेत्रमा आउन सक्ने विपद् तथा महामारीको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाइने छ । अन्तर विषयगत तथा अन्तर निकायगत समन्वय र सहकार्यमा भौतिक पूर्वाधार, जनशक्ति, औजार उपकरण, उद्धार तथा राहत सामग्री आदीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

परिच्छेद ६ सूचना व्यवस्थापन, सञ्चार तथा पैरवी रणनीति

६.१ सूचना व्यवस्थापन

विद्यालय तथा स्थानीय तहमा विपद्संग सम्बन्धित सूचना तथा तथ्यांक अधावधिक गरी राख्ने

६.२ सञ्चार तथा पैरवी रणनीति

विपद् संग सम्बन्धित सूचनाहरु प्रदेश शिक्षा समुहको धभदकप्तभ, राजदेवी नगरपालिका तथा विद्यालयको धभदकप्तभ र क्याम्पसको पेजहरुमा राख्ने प्रबन्ध मिलाउने ।

परिच्छेद ७ अनुगमन र समीक्षा

७.१ अनुगमन संयन्त्र र कार्यसूची

स्थानीय स्तरमा रहेको विपद् व्यवस्थापन समितिले प्रत्येक चार महिनामा वर्षको न्यूनतम् तिन पटक विद्यालयहरुको भ्रमण गरी आवश्यक निर्देशन दिने

७.२ अनुगमन र मूल्याङ्कन कार्ययोजना

मुल्यांकन कार्ययोजना तयार गरी अनुगमनमा जाने प्रबन्ध मिलाउने

७.३ योजनाको समीक्षा र परिमार्जन

प्रत्येक वर्षको साउन महिनामा सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुको बैठक बसी योजनाको समीक्षा र परिमार्जन गर्ने ।

अनुसूची १ :

स्थानीय शिक्षा समूहका संस्था र सम्पर्क व्यक्तिको सूची :

क्र.सं	नाम	समूहको जिम्मेवारी	निकाय/संस्था	पद	सम्पर्क	इमेल
१.	राजकुमारी देवी	संयोजक	राजदेवी नपा	उप प्रमुख	९८५५०४७२५२	
२.	प्रलव कायस्थ	सदस्य	राजदेवी नपा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५५०४७२५३	
३.	रामाकान्त प्रसाद यादव	सदस्य	राजदेवी नपा	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या शाखा प्रमुख		
४.		सदस्य		विव्यस अध्यक्ष		
५.		सदस्य		विव्यस अध्यक्ष		
६.	रामविश्वास राय यादव	सदस्य		प्रअ (सामुदायिक विद्यालय)	९८५५०४०१७४	
७.	उतिचन्द्र राय यादव	सदस्य	मावि पथरा	प्रअ (सामुदायिक विद्यालय)	९८५५०४७४०६	
८.	राकेश मिकरानी	सदस्य		प्रअ (संस्थागत विद्यालय)	९८४५९६२४२३	
९.	सुन माया थापा	सदस्य	नेपाल रेडक्रस	इकाइ सदस्य		
१०.		सदस्य	शिक्षा क्षेत्रमा कार्यरत अन्तर सरकारी निकाय			
११.		सदस्य	राष्ट्रिय अपाङ्ग महासंघ प्रतिनिधि			
१२.		सदस्य	पत्रकार संघ प्रतिनिधि			
१३.	प्रमोद यादव	सदस्य	आसमान नेपाल	जिल्ला संयोजक	९८४५९३५३०१	
१४.	सलोनी कुमारी मिश्र	सदस्य	एसओडिसीसी	परियोजना अधिकृत	९८०७९२८५०२	
१५.	विजय कुमार सिंह	सदस्य सचिव	राजदेवी नपा	शिक्षा शाखा प्रमुख	९८४५८९४७७०	

अनुसूची २ :

अन्य समुह सम्पर्क व्यक्तिको सूची :

क्र.सं.	नाम	समुहको जिम्मेवारी	निकाय/संस्था	पद	सम्पर्क	इमेल
१.		नेतृत्व				
२.		सह नेतृत्व				
३.		सह नेतृत्व				
४.		.....				
५.						
६.						
७.						
८.						
९.						
१०.						
११.						
...						
...						

अनुसूची ३

योजना तर्जुमाका लागि आधारभूत :

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ ९पहिलो संशोधन, २०७६० मा उल्लेख भए बमोजिम

(क) आधारभूत अध्ययन (मार्गदर्शनको ३.२ योजना तर्जुमा विधि अन्तर्गत उल्लेख भए बमोजिम) योजना तर्जुमाका लागि सामान्यतया देहाय बमोजिमका अभिलेखहरूको पुनरावलोकन लगायतका क्रियाकलाप गर्नुपर्दछ ।

१. सम्बन्धित तहको वा त्यहाँ लागू हुने विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी ऐन, नियम, नीति, निर्देशिकाहरू
२. विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना, २०७५
३. विगतको विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजना तथा विषय क्षेत्रगत आकस्मिक योजनाहरू
४. विपद् सम्बन्धित प्रतिवेदनहरू
५. सम्बन्धित तहको विपद्को इतिहास भूकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, महामारी, सडक दुर्घटना आदि
६. विपद् व्यवस्थापनको विगतको अभ्यास अनुभव तथा सिकाई
७. सम्बन्धित तहको प्रकोप, संकटासन्नता तथा जोखिम लेखाजोखा, प्रोफाइल
८. सम्बन्धित तहको मौसम तथा बाढी पूर्वानुमान र पूर्वसूचना प्रणाली, महामारी निगरानी प्रणाली, सडक सुरक्षा कार्ययोजना
९. जनसंख्या विवरण, सडक संजाल, नदी, बसोबास क्षेत्र तथा गाउँपालिका/नगरपालिकाको सीमाना आदि देखिने सम्बन्धित तहको नक्शा
१०. सम्बन्धित तहका आवधिक विकास योजनाहरू, विषयक्षेत्रगत योजनाहरू, प्रतिवेदनहरू

ख) प्रकोप जोखिम विश्लेषण नमूना फाराम (मार्गदर्शनको अनुसूची ५ बमोजिम)

प्रदेश/जिल्ला/ गा.पा/ न.पा	सम्भावित प्रकोपको स्तर (१ निम्न - ५ उच्च)							विपद्को प्रभाव (मृतक संख्या व । विस्थापित	संकटासन्नताको स्तर (निम्न, मध्यम, उच्च)
	बाढी	पहिरो	आगलागी	महामारी	भूकम्प	शीतलहर	.....		

(नोट : संकटासन्नताको स्तर मापन गर्दा सम्भावित विपद्को अवस्था, मानवीय क्षति आदिको आधारमा समूहका सदस्यको सहमतिबाट गर्नुपर्दछ।)

अनुसूची ५

विपद्को स्तर निर्धारण गर्न मापदण्ड र सूचकहरू (सामान्य, मध्यम, ठुलो र महाविपद्)
(विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि शिक्षा समूहको परिचालन निर्देशिका, २०८० को अनुसूची २ बमोजिम)

प्रभावका आधारमा शिक्षा क्षेत्रको विपद् स्तर विश्लेषण तालिका :

१. सामान्य स्तरको विपद् १:प्लयच म्कवकतभच० ।तथ्यांक कोड ०१	२. मध्यम स्तरको विपद् १:बवयच म्कवकतभच० तथ्यांक कोड ०१
३. ठुलो स्तरको विपद् १:कभखभच म्कवकतभच० ।तथ्यांक कोड ०२	४. महाविपद् १:कवतवकतचयउजध म्कवकतभच० ।तथ्यांक कोड ०३ (महाव्याधी, महामारी आदी)

विपद् स्तरको नाम एकीकृत विधुतीय तथ्यांक प्रणाली १:कक्षम एयचतव० मा प्रयोग गरिएको नामसंग तालमेल हुनेगरी प्रयोग गरिएको छ ।

प्रकोप : विपद्का सुचक	विपद्को स्तर			
	सामान्य स्तरको विपद् ०	मध्यम स्तरको विपद् १	ठुलो स्तरको विपद् २	महाविपद् ३
विपद्को कारण मृतक वा वेपत्ता हुने विद्यार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीको संख्या	०	१०	१०	५०
विपद्को कारण घाइते वा विरामी हुने विद्यार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीको संख्या	२०	५०	१००	५००
आश्रयस्थलमा राख्नु पर्ने विपद् प्रभावित परिवारको संख्या १ समय अवधि कम्तीमा सात दिन	२०	५०	१००	५००
खाद्यान्न उपलब्ध गराउनु पर्ने परिवारको संख्या १समय अवधि कम्तीमा सात दिन	२०	५०	१००	५००
प्रकोप बिस्तार भएको वा विपद् प्रभावित क्षेत्र	१ स्थानीय तह	१ स्थानीय तह	२ वा सो भन्दा बढी स्थानीय तह	२ वा सो भन्दा बढी प्रदेश
प्रकोपविपद्का कारण पठनपाठन बन्द हुन सक्ने विद्यालय संख्या र बन्द हुने दिन	१० विद्यालय, ७ दिन	१० विद्यालय सम्म, १४ दिन	१० देखि ५० विद्यालय, १४ दिन भन्दा बढी	५० भन्दा बढी विद्यालय, १४ दिनभन्दा बढी

प्रकोप : विपद्का सुचक	विपद्को स्तर			
	सामान्य स्तरको विपद् ०	मध्यम स्तरको विपद् १	ठुलो स्तरको विपद् २	महाविपद् ३
किताब, कापी लगायतका शैक्षिक सामग्री क्षति भएका विद्यार्थी संख्या	१०० जना	२०० जना	५०० जनासम्म	५०० जना भन्दा बढी
५ वटा सम्म कक्षाकोठा तथा अन्य भौतिक संरचना क्षति भएका विद्यालय संख्या	५	१० सम्म	५० सम्म	५० भन्दा बढी
विद्यालयमा पठनपाठन सामग्री क्षतिको अवस्था	सामान्य, थप सहायता नचाहिने ।	थप सहायता आवश्यक पर्न सक्ने	प्रदेशको क्षमताले गर्न सकिने ।	प्रदेशको क्षमताले गर्न नसकिने ।
समुदायमा धनसम्पति र जीविकाको हानी नोक्सानी	न्यून	मध्यम	उच्च	उच्च
विपद् प्रतिकार्य एवं आपत्कालीन सहायता सेवाको उपलब्धता (जनशक्ति, उपकरण, सामग्री, भौतिक संरचना)	आवश्यक पर्ने सहायता स्थानीय तह मै उपलब्ध भएको	बाह्य सहायता चाहिन सक्ने ।	प्रदेशको क्षमताले पुग्ने ।	प्रदेशको क्षमताले नपुग्ने ।
सम्भावित प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष कास्केडिङ (अन्य प्रकोप उत्पन्न हुन वा फैलिन सक्ने) असर	न्यून	मध्यम	मध्यम	उच्च
सङ्क्रामक, सरुवा रोग फैलिने जोखिम	न्यून	मध्यम	मध्यम	उच्च
(अन्य सुचकहरु थप्न सकिनेछ)				
विपद् प्रतिकार्यको नेतृत्व गर्ने प्राथमिक जिम्मेवारी	स्थानीय तह	स्थानीय तह	प्रदेश	संघ
सम्भावित सहयोग	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	संघ	अन्तर्राष्ट्रिय आक्टवान

(क) प्रभावित क्षेत्रमा आधारभूत संरचना तथा सेवाको अवस्था :

क्र.सं.	क्षतिको विवरण	संख्या	क्षति		जम्मा अनुमानित क्षति (मूल्यमा)	सूचना संकलनको लागि अपनाएको प्रक्रिया	कैफियत
			पूर्ण	आंशिक			
१.	विद्यालय भवन						
२.	पुल तथा सडक						
३.	हेल्थपोष्ट/स्वास्थ्य चौकी						
४.	सामुदायिक स्रोत केन्द्र (गा.वि.स.मा सुरक्षित वासस्थान						
५.	अन्न वाली (विगा/रोपनी)						
६.	खेतीयोग्य जमिन (विगा/रोपनी)						
७.	घरपाल्वा पशु						
८.	साना पसल						
९.	माछा पोखरी						

क्र.सं.	क्षतिको विवरण	संख्या	क्षति		जम्मा अनुमानित क्षति (मूल्यमा)	सूचना संकलनको लागि अपनाएको प्रक्रिया	कैफित
			पूर्ण	आंशिक			
१०.	सञ्चार						
११.	विद्युत						
१२.	अन्य						

(ख) स्थानीय स्तरमा उद्धार तथा राहत कार्यमा संलग्न निकाय तथा संस्थाहरु

कामको विवरण	संस्थाको नाम				
	वडा कार्यालय	.....	.....	.....	.....

तयार गर्नेको हस्ताक्षर

नाम:

पद:

कार्यालयको छाप:

स्वीकृत गर्नेको हस्ताक्षर

नाम:

पद:

कार्यालयको छाप

फारम (२

नेपाल सरकार

वहु-क्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा

फारम बहु-प्रकोप समुदायको लागि

Multi-Cluster Initial Rapid Assessment (MIRA)- Nepal

(यो लेखाजोखा फारम जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिसंग निकट समन्वयमा रही प्रयोग गर्नुपर्नेछ। प्रश्न १ देखि ४ सम्म जिल्ला सदरमुकाममा जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिसंग तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरूसंग समन्वय गरी भर्नु पर्दछ। यी सूचनाहरू जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा समावेश गरिनेछ। प्रभावित समुदाय तथा गाउँ विकास समितिहरू वा जिल्लाको सूचना संकलन र विश्लेषण गर्न यो फारम प्रयोग गर्न सवै साभेदारहरूलाई अनुरोध गरिन्छ।)

लेखाजोखा गर्ने समूहको विवरण			
१.१ संलग्न संस्थाहरू/संलग्न टोलीका सदस्यहरू		१.२ निरिक्षण अवधि	
		देखि	सम्म
१.३ टोली प्रमुखको नाम		१.४ सम्पर्क विवरणहरू: टलिफोन: इमेल:	

१ भौगोलिक विवरण (यी आधारभूत सूचनाहरू जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति/जिल्लाको अन्य सरोकारवाला निकायहरूको परामर्शमा भर्नु पर्ने। अति प्रभावित वडामा फोकस ग्रुप छलफलको लागि गोलाप्रथाद्वारा गर्ने। एउटा प्रश्नपत्र एउटा वडा वा एक प्रभावित क्षेत्रको लागि प्रयोग गर्ने।)			
२.१ जिल्लाको नाम		२.२ लेखाजोखा गरिने गा.वि.स./न.पा.को नाम:	
२.३ वडा नं.		२.४ प्रभावित क्षेत्रको नाम: नक्का वा ए कोड:	
२.५ वडाको उचाई (समुन्द्र सतहदेखि)		२.६ वडाको अक्षांस (बिबतप्तगमभ)	२.७ वडाको देशान्तर (बिबतप्तगमभ)

२.८ जिल्लाको प्रमुख प्रकोप/विपद् (ठिक चिन्ह लगाउने) वडाको						
२.८.१ वढी		२.८.२ महामारी		२.८.३ खडेरी	२.८.४ भुकम्प	
२.८.५ पहिरो		२.८.६ आगोलागी		२.८.७ चट्याङ्ग	२.८.८ अन्य	
२.९ जिल्लाको नक्सा प्रयोग गरी विपद्वाट प्रभावित गा.वि.स. तथा समुदायको अवस्था निम्न आधारमा वर्गिकरण गर्ने						
२.९.१ अति प्रभावित गा.वि.स./न.पा (ज्यादै ठूलो प्रभाव):						
२.९.२ वढी प्रभावित गा.वि.स./न.पा (वढी प्रभाव):						
२.९.३ सामान्य प्रभावित गा.वि.स./न.पा (मध्य प्रभाव):						
२.९.४ कम प्रभावित गा.वि.स./न.पा (कम प्रभाव):						
२.९.५ प्रभावित नभएको गा.वि.स./न.पा (प्रभाव नपरेको):						
२.१० सोही नक्सामा सडक यातायातको पहुँच नभएको प्रभावित गा.वि.स./वडा इंगित गर्ने						
२.११ सोही नक्सामा आन्तरिक रुपमा विस्थापित अस्थायी स्थान इंगित गर्ने :						
२.१२ सोही नक्सामा आन्तरिक यातायातको महत्वपूर्ण पूर्वाधारहरु (वाटो, पुल, विमानस्थल जस्ता भौतिक संरचना) क्षति भएको नभएको इंगित गर्ने						
२.१४ जिल्ला सदरमुकाम वा राष्ट्रिय लोकमार्गवाट सवैभन्दा वढी प्रभावित गा.वि.स./वडाको दुरी (पैदल.....घण्टा/यातायात.....घण्टा)						
जिल्ला तहमा विचार पुर्‍याउनु पर्ने तथ्याङ्कहरु (जिल्ला जनश्वास्थ्य कार्यालयवाट सूचनाहरु संकलन गर्नुपर्ने)						
३.१ जिल्लामा सञ्चालनमा रहेका स्वास्थ्य सेवाको अवस्था						
स्वास्थ्य सुविधाको किसिम	भवनहरु		पर्याप्त जनशक्ति (दरवन्दी)		पहुँच	
	जम्मा संख्या	जम्मा क्षति संख्या	छ	छैन	छ	छैन
३.१.१ स्वास्थ्य चौकी						

३.१.२ उप-स्वास्थ्य चौकी						
३.१.३ प्राथमिक उपचार केन्द्र						
३.१.४ अस्पताल						
३.१.५ गाउँघर लिनिक						

११. शिक्षा			
१२.१ समुदायमा कक्षा सञ्चालन भई रहेका र विद्यार्थीहरु सहभागी भइरहेको छुन् कि छैनन् ? छ			☐ छ ☐ छैन
१२.२ समुदायमा विद्यालयको अवस्था कस्तो रहेको छ ?			
<p>पूर्णतः क्षतिग्रस्त, वर्तमान अवस्थामा प्रयोग गर्ने नसकिने</p> <p>आंशिक रूपमा क्षति, प्रयोग गर्न नसकिने</p> <p>आंशिक रूपमा क्षति, केही मर्मत पश्चात प्रयोग गर्न सकिने</p> <p>पानीले घेरिएको र केही मर्मत र केही मर्मत पछि प्रयोग गर्न सकिने</p> <p>प्रभावित नभएको</p>			
११.१ वडास्तरमा क्षति भएका विद्यालयहरु		११.२ क्षति भएको खानेपानी तथा सरसफाइ सुविधाहरुको संख्या	
ह	संख्या	११.२.१ खानेपानी	११.२.२ शौचालय
११.१.१ वाल विकास केन्द्र (भन्ट्रम)			
११.१.२ १ देखि ८ कक्षा सम्म			
११.१.३ ९ देखि १२ कक्षा सम्म			
११.१.३ उच्च शिक्षा			
११.४ प्रभावित विद्यार्थी र शिक्षकको संख्या (लिङ्गको आधारमा)?			
ह	विद्यार्थी	शिक्षक	

	छात्र	छात्रा	पुरुष	महिला
११.३.१ वाल विकास केन्द्र (भ्रम)				
११.३.२ १ देखि ८ कक्षा सम्म				
११.३.३ ९ देखि १२ कक्षा सम्म				
११.३.३ उच्च शिक्षा				
११.४ समुदायमा प्रभावित विद्यालयहरुको अवस्था ?				संख्या
११.४.१ पूर्ण क्षति भएका विद्यालयहरुको संख्या (प्रयोगमा आउन नसक्ने)				
११.४.२ आंशिक क्षति भएका विद्यालयहरुको संख्या (तत्कालै प्रयोग गर्न असुरक्षित)				
११.४.३ सामान्य क्षति भएका विद्यालयहरुको संख्या (सामान्य मर्मत पछि प्रयोग गर्न सुरक्षित)				
११.४.४ डुवान भएका जुन केही समयपश्चात प्रयोगमा आउन सक्छ				
११.५ विद्यालयहरु आश्रयस्थलका रुपमा प्रयोग भएका छन् ?				☐ छ ☐ छैन
११.५.१.१ यदि छन् भने कतिवटा विद्यालयहरु आश्रयस्थलका रुपमा प्रयोग भएको होला ?				
यदि अन्य थप केही भएमा				

नेपाल सरकार

विद्यालय मूल्याङ्कन फाराम

सर्वेक्षण मिति : / /

इ.एम.आई.एस. विद्यालय संकेत नं. :

१. स्थान
संकेत
संकेत

जिल्ला			गा.वि.स./न.पा.		
वार्ड नं.			शिविर		

२. बाल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक/प्राथमिक/निम्न/माध्यामिक/उच्च माध्यामिक विद्यालयको विवरण

क. बाल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक विद्यालय/विद्यालय	
ख. विद्यालय/बाल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक विद्यालयको अवस्था	पठन पाठन भइरहे ☐ राम्ररी पठन पाठन न ☐ को पूर्ण बन्द
ग. विद्यालयको ठेगाना	१. बाढी/भुकम्प अगाडि
	२. बाढी/भुकम्प पछाडि
घ. विद्यालयको टेलिफोन नं.	
ड. सहजकर्ता/प्रधानाध्यापक/प्रमुख/प्रिन्सिपलको नाम :	
च. कक्षा सञ्चालन गरेको स्थान : ☐ पाल ☐ खुल्ला स्थान ☐ विद्यालयको भवन	
विद्यालयको किसिम	छ. ☐ स्वामित्व ☐ सामुदायिक ☐ नीजि
	ज. क्षेत्र : शहरी ☐ ग्रामिण ☐
	झ. किसिम : बाल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक ☐ प्राथमिक ☐ निम्न माध्यामिक ☐ माध्यामिक ☐ उच्च माध्यामिक ☐ अन्य ☐

पहुँच	ज. पहुँच : जीपको पहुँच ☐ ट्रकको पहुँच ☐ पैदल पहुँच ☐
	ट. बालबालिकाहरुलाई विद्यालय पुग्न एकतर्फी बाटोको दुरी.....किलोमिटर.....मिनेट
	ठ. सवारी साधनबाट जान सकिन्छ भने मुख्य बाटोबाट लाग्ने दुरी र समय .....किलोमिटर.....मिनेट
	ड. नजिकको सडकबाट पैदल हिंड्दा लाग्ने समय.....घण्टा .....मिनेट
	ढ. पहाडी र हिमाली जिल्ला भए, नजिकको हवाई मैदानबाट हिंड्दा लाग्ने समय .....घण्टा .....मिनेट
	ण. खेल्ने चौर सहित विद्यालयको जम्मा क्षेत्रफल.....
क्षेत्र	त. पाल र खनको लागि ठाउँ छ?छ ☐ छैन ☐

३. भर्ना (आपतकालिन अवस्था.....अगाडि.....पछाडि)

कक्षा/भर्ना	आपतकालिन अगाडि		आपतकालिन पछाडि	
	बालक	बालिका	बालक	बालिका
भर्ना नभएका				
बाल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक				
कक्षा १				
कक्षा २				
कक्षा ३				
कक्षा ४				
कक्षा ५				
कक्षा ६				
कक्षा ७				
कक्षा ८				
कक्षा ९				

कक्षा १०				
कक्षा ११				
कक्षा १२				
जम्मा				

अनुसूची-३.७

नेपाल सरकार

सुरक्षित र संरक्षित सिकाई स्थान

सुरक्षित र संरक्षित सिकाई स्थानलाई के कस्ता बाधाहरु छन् (वाल विकास सिकाई स्थान/केन्द्रसमेत नछुट्ने गरी प्राथमाकितको आधारमा तलका नम्बर छानेर कोठामा लेख्नुहोस्)।

सुरक्षित र संरक्षित सिकाईका बाधाहरु :

१. आधारभूत सरसफाई/शौचालय/खानेपानीको अवस्था।
२. भवनहरु असुरक्षित अवस्थामा (जस्तै, भुकम्प पछि आदि)
३. विद्यालयहरुमा पुग्न नदी, भूक्षय आदिको खतरा।
४. शिशु स्याहार तथा शिक्षकको अनुपलब्धता।

सिकाई स्थान विद्यार्थी तथा शिक्षकहरुको लागि कसरी सुरक्षित गर्न सकिन्छ ?

शिक्षा प्रणालीको क्षमता

समुदायमा हाल विद्यमान रहेको शिक्षक मानव संशाधन (अप्रत्यक्ष स्रोतको रुपमा शिक्षा मन्त्रालय/फ्लास डाटा र स्थानीय सूचक प्रयोग गर्नुहोस्)। तालिम

प्राप्त प्रभावित शिक्षकको संख्या

किसिम	अहिले कति उपलब्ध छन्?	तलवी/स्वयंसेवक	मूख्य कारण
१. चोटपटक/तनाव			
२. मृत्यू			
३. परिवारका सदस्यको क्षति			
४. परिवारको विरामी सदस्य			
५. सम्पतिको नास			
६. तलव नदिएको			
७. पूर्व प्राथमिक सहजकर्ताहरु			

८. प्राथमिक शिक्षकहरु			
९. माध्यमिक शिक्षकहरु			
१०. स्वयंसेवक			
११. अन्य, उल्लेख गर्ने.....			

शैक्षिक सामग्रीको उपलब्धता

शैक्षिक सामग्री	उपलब्ध छ/छैन	छैन भने किन ?
लेख्ने सामग्रीहरु (कापी, कलम आदि)		
पढ्ने सामग्रीहरु (पाठ्यपुस्तक/सिकाई सामग्री आदि)		
आधारभूत शैक्षिक सामग्रीहरु - कालोपाटी, चक आदि)		
अतिरिक्त क्रियाकलाप सामग्रीहरु		
जिशिका पाठ्यपुस्तकको अतिरिक्त प्रति र तहको आधारमा उपलब्ध		

परिणाम ।		
<p>यदि छैन भने समाधानको उपायहरु:</p> <ol style="list-style-type: none"> स्थानीय छापाखानाको अवस्था (प्रतिलिपी छाप्ने, अपसेटको क्षमता आदि) केन्द्रीय, क्षेत्रीय, शिक्षा निर्देशनालयले वा नीजि क्षेत्रबाट खरिद गरिएका सामग्रीहरुको उपलब्धता पाठ्यपुस्तक तथा थप शैक्षिक सामग्रीहरुको लागि स्थानीय गोदामको व्यवस्थापन र वितरण क्षमता अन्य, उल्लेख गर्ने 		

संयोजन

प्रभावित क्षेत्रमा कार्यरत संस्था, सञ्जाल तथा स्थानीय समुदायहरु

क्र.सं.	संस्था	सञ्चालित क्रियाकलापहरु	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क फोन/इमेल

0.				
0.				
0.				

नेपाल सरकार

विद्यालय मूल्याङ्कन फाराम

सर्वेक्षण मिति : / /

इ.एम.आई.एस. विद्यालय संकेत नं. :

१. स्थान

संकेत

संकेत

जिल्ला			गा.वि.स./न.पा.		
वार्ड नं.			शिविर		

२. बाल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक/प्राथमिक/निम्न/माध्यामिक/उच्च माध्यामिक विद्यालयको विवरण

क. बाल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक विद्यालय/विद्यालय	
ख. विद्यालय/बाल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक विद्यालयको अवस्था	पठन पाठन भइरहेको ☐ राम्ररी पठन पाठन नभइरहेको ☐ पूर्ण बन्द ☐
ग. विद्यालयको ठेगाना	१. बाढी/भुकम्प अगाडि
	२. बाढी/भुकम्प पछाडि
घ. विद्यालयको टेलिफोन नं.	
ड. सहजकर्ता/प्रधानाध्यापक/प्रमुख/प्रिन्सिपलको नाम :	
च. कक्षा सञ्चालन गरेको स्थान : ☐ पाल ☐ खुल्ला स्थान ☐ विद्यालयको भवन	
विद्यालयको किसिम	छ. ☐ स्वामित्व ☐ सामुदायिक ☐ नीजि
	ज. क्षेत्र : ☐ शहरी ☐ ग्रामिण
	झ. किसिम : ☐ ल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक ☐ प्राथमिक ☐ निम्न माध्यामिक ☐ माध्यामिक ☐ उच्च माध्यामिक ☐ अन्य ☐

पहुँच	ज. पहुँच : जीपको पहुँच ☐ ट्रकको पहुँच ☐ पैदल पहुँच ☐
	ट. बालबालिकाहरुलाई विद्यालय पुग्न एकतर्फी बाटोको दुरी.....किलोमिटर.....मिनेट
	ठ. सवारी साधनबाट जान सकिन्छ भने मुख्य बाटोबाट लाग्ने दुरी र समय .....किलोमिटर.....मिनेट
	ड. नजिकको सडकबाट पैदल हिंड्दा लाग्ने समय.....घण्टा .....मिनेट
	ढ. पहाडी र हिमाली जिल्ला भए, नजिकको हवाई मैदानबाट हिंड्दा लाग्ने समय .....घण्टा .....मिनेट
	ण. खेल्ने चौर सहित विद्यालयको जम्मा क्षेत्रफल.....
क्षेत्र	त. पाल र खनको लागि ठाउँ छ?छ ☐ छैन ☐

३. भर्ना (आपतकालिन अवस्था.....अगाडि.....पछाडि)

कक्षा/भर्ना	आपतकालिन अगाडि		आपतकालिन पछाडि	
	बालक	बालिका	बालक	बालिका
भर्ना नभएका				
बाल विकास केन्द्र/पूर्व प्राथमिक				
कक्षा १				
कक्षा २				
कक्षा ३				
कक्षा ४				
कक्षा ५				
कक्षा ६				
कक्षा ७				
कक्षा ८				
कक्षा ९				

कक्षा १०				
कक्षा ११				
कक्षा १२				
जम्मा				

अनुसूची-३.७
नेपाल सरकार

४. विपदबाट भएको क्षति/चोटपटक

४.१ शिक्षक/सहजकर्ता

शिक्षक/सहजकर्ता	पुरुष	महिला
क. स्वीकृत पदहरु		
ख. हाल उपस्थित		
ग. क्षति/चोटपटक		
घ. सामान्य चोट लागि पनि विद्यालयमा उपस्थित		
ङ. देहायको कारणले विद्यालय अनुपस्थित		
ड.१. ठूलो चोटपटक		
४.२ विद्यार्थीहरु		
ड.२. आपतकालिन अवस्थाको कारणबाट अवरोध/तनावमा रहेको ।		
ड.३. अन्य, उल्लेख गर्ने.....		

विद्यार्थीहरु

वालिका

वालक

क. क्षति/चोटपटक		
ख. सानो चोटपटकको बावजुद विद्यालयमा उपस्थित		
ग. देहायको कारणबाट विद्यालय अनुपस्थित		
ग.१ ठूलो चोटपटक		
ग.२ आपतकालिन अवस्थाको कारणबाट अवरोध/तनावमा रहेको ।		
ग.३ असमाहित समूह (दलित, जनजाति, सिमान्तकृत आदि)		
ग.४ अन्य, उल्लेख गर्ने.....		

४.३ विद्यार्थीको अवस्था

क. विद्यार्थीहरु संग कापी/स्टेशनरी सामान छ ?	सवै छ ☐ अधिकांससंग छ ☐ केहीसंग छ ☐ कसैसंग छैन ☐
ख. विद्यार्थीहरु संग विद्यालय पोशाक छ ?	सवै छ ☐ अधिकांससंग छ ☐ केहीसंग छ ☐ कसैसंग छैन ☐
ग. विद्यार्थीहरु संग मौसम अनुसार लुगा छ ?	सवै छ ☐ अधिकांससंग छ ☐ केहीसंग छ ☐ कसैसंग छैन ☐
घ. विद्यार्थीहरु संग जुत्ता छ ?	सवै छ ☐ अधिकांससंग छ ☐ केहीसंग छ ☐ कसैसंग छैन ☐
ङ. वैकल्पिक खाना/खाजाको व्यवस्था	सवै छ ☐ अधिकांससंग छ ☐ केहीसंग छ ☐ कसैलाई पनि छैन ☐

आपतकालीन अवस्था अगाडि _____	आपतकालीन अवस्था पछाडि					
विवरण	जम्मा संख्या	पुनःनिर्माण गर्नु पर्ने	ठूलो मर्मत	सानो मर्मत	राम्रो व्यवस्था	कैफियत

		छैन	मर्मत गर्नु पर्ने छ भने संख्या	छैन	मर्मत गर्नु पर्ने छ भने संख्या	छैन	मर्मत गर्नु पर्ने छ भने संख्या		
कक्षा कोठाहरु									
कार्यालय कोठा									
कर्मचारी कोठा									
भण्डार कोठा									
पुस्तकालय									
कम्प्यूटर प्रयोगशाला									
विज्ञान प्रयोगशाला									
सभा कोठा									
छात्रावास/चमेना गृह									
खेल मैदान									
सिमाङ्कन पर्खाल									
शौचालय									
बिजुली आइरहने									
अन्य (उल्लेख गर्ने)									

५.१ विद्यालयलाई पुगेको हानी नोक्सानी स्तर (एउटा उत्तरमा मात्र गोलाकार चिन्ह लगाउने)

क्र.सं.	नोक्सानीको स्तर	कैफियत
१.	सानातिना मर्मत मात्र। नसकिएको भवन (भित्तामा पेन्ट, ल्याष्टर गर्नु पर्ने र भ्यालको लागि ऐना आवश्यक)	
२.	सामान्य नोक्सानी मात्र। (छान्ना चुहिने, पेन्ट गर्न आवश्यक, नयाँ ढोकाहरु र	

	भ्याल मर्मत गर्नु पर्ने आवश्यक)		
३.	आंशिक रुपमा भत्किएको भवन (ढोकाहरु र भ्यालहरु नभएको छानको टायल वा फलाम नभएको)		
४.	अधिकांश रुपमा भत्किएको भवन (छाना नभएको, भ्याल ढोका नभएको, भित्ता (पर्खाल) छ, तर यसको स्वरुप बलियो नभएको)		
५.	पूर्ण रुपमा भत्किएको (भग्नावशेष हटाउन र पुनःनिर्माण कार्य गर्नु पर्ने)		

५.२ विद्यालय सुविधा :

उपलब्ध सुविधा	आपतकालीन अवस्था अगाडि (संख्या)	आपतकालीन अवस्था पछि (संख्या)
क. विद्यालय फर्निचर		
क.१ कक्षामा मेच । वेन्च । गुन्डी		
क.२ कक्षमा डेस्क		
क.३ शिक्षक डेस्क		
क.४ कालोपाटी		
क.५ कक्षामा दराजहरु		
क.६ कर्मचारीको लागि फर्निचर		
क.७ अतिरिक्त क्रियाकलापका साधन		
६. पानी र वातावरणीय सरसफाई क.८ अन्य (उल्लेख गर्ने).....		

क. खानेपानीको सुविधा ?	छ ☐ छैन ☐
ख. यदि छ भने खानेपानीको स्रोत कुन हो ?	धारा ☐ इनार/वोरिङ ☐ हाते कल अन्य ☐
ग. उपलब्ध पानीको स्रोतको दुरी ?	.....कि.मि.....मिनेट
घ. विद्यार्थीहरुको लागि कस्तो किसिमकोको शौचालयको सुविधा छ ?	खाल्डे चर्पी ☐ कमोट ☐ चर्पी अन्य ☐
ड. विद्यार्थीहरुको लागि चर्पी उपलब्ध छ भने कति	

वटा चर्पी सञ्चालनमा छन् ?	
च. शिक्षकहरुका लागि कस्तो किसिमको शौचालयको सुविधा उपलब्ध छ ?	
छ. शिक्षकहरुका लागि चर्पी सुविधा छ भने कति वटा सञ्चालनमा रहेको छ ?	खाल्डे चर्पी ☐ कमोट ☐ चर्पी अन्य ☐

७. आपतकालीन आपूर्ति

आपतकालीन आपूर्ति:	छ ☐ छैन ☐	यदि छ भने उपलब्ध परिणाम	कसले उपलब्ध गराएको	आवश्यक परिणाम
क. विद्यालयले कुनै पाल पाएको छ ?	☐ ☐			
ख. विद्यार्थीको लागि सिकाइ सामग्री र अन्य सामग्री प्राप्त गरेको छ ? उदाहरण: पुस्तक, कापी, सिसाकलम, पोशाक आदि ।	☐ ☐ ☐ ☐			
ग. विद्यालयले बाल विकास, कक्षा तथा शिक्षकको लागि सामग्री प्राप्त गरेको छ ? उदाहरण: चक, हाजिरीकापी पुस्तक आदि ।	☐ ☐			
घ. विद्यालयमा आपतकालीन अवस्थाका लागि सिकाइ "वाकस" तथा बाल विकास वाकस उपलब्ध				
कछ तह र विषयको आधारमा आवश्यक पाठ्य पुस्तकको		संख्या उल्लेख गर्नुहोस् :		

तह	नेपाली	सामाजिक शिक्षा	विज्ञान	गणित	अंग्रेजी	स्वास्थ्य र वातावरण	कम्प्यूटर	.....	.....	.....	
पूर्व	ईसीडी वाकस										

प्राथमिक											
१											
२											
३											
४											
५											
६											
७											
८											
९											
१०											
११											
१२											

९. अन्य

क. कुनै नागरिक समाज/गैर-सरकारी संस्था विद्यालयमा कार्यरत छ ? छ छैन

ख. यदि छ भने संस्थाको नाम र क्रियाकलाप उल्लेख गर्ने

ग. के विद्यालय व्यवस्थापन समिति कार्यरत छ ? छ छैन

घ. के अभिभावक शिक्षक संगठन क्रियाशिल छ ? छ छैन

ङ. नजिकको स्वास्थ्य सेवा कति टाढा छ ? .....मिनेटमा च. स्वास्थ्य

सुविधाको नाम

छ. दातृ संस्था/गैर-सरकारी संस्थाबाट विद्यालयले कुनै किसिमकमे सहायता प्राप्त गरेको छ ? छ छैन

ज. संस्थाको नाम र प्राप्त सहायता उल्लेख गर्नुहोस् : संस्थाको नाम

सहायताको किसिम

--	--	--	--	--	--	--	--	--

११. टिप्पणी/कैफियत/घटना अध्ययन

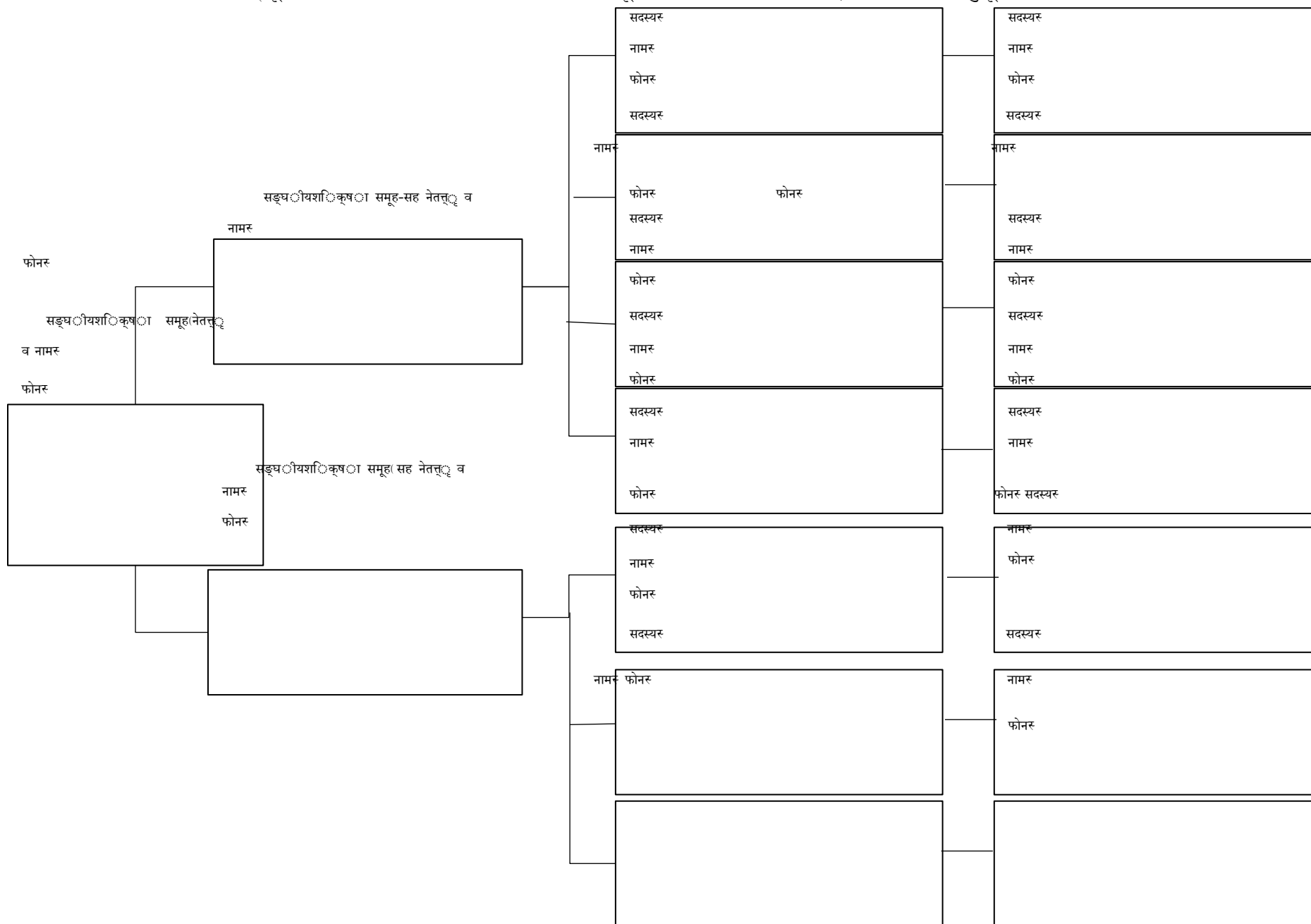
१२. सर्वेक्षण गर्नेको विवरण

सर्वेक्षण गर्ने संस्थाको नाम		
टोली सदस्यहरु	सही	मिति
१. गणकको नाम.....		
२. गणकको नाम.....		
प्रधानाध्यापक/प्रमुखको नाम.....		
विद्यालय सुपरिभेक्षक/स्रोत व्यक्तिको नाम.....		
तथाइ राख्ने व्यक्तिको नाम.....		
नोट: यो भाद्र १३ गते २०७० मा परिमार्जन गरिएको हो ।		

--

अनुसूची ७
सञ्चार/वृक्ष चित्र

(विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि शिक्षा समूहको परिचालन निर्देशिका, २०८० को अनुसूची ५ बमोजिम)

अनुसूची ८

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन फाराम

(विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि शिक्षा समूहको परिचालन निर्देशिका, २०८० को अनुसूची ७ बमोजिम)

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन फाराम :

अनुगमन फाराम	
कार्यान्वयन भैरेहेको	
निरन्तरता दिनुपर्ने क्रियाकलाप	
तत्काल सुधार गर्नुपर्ने क्रियाकलाप	
स्रोतसाधनको उपयोग तथा पर्याप्तता	
सुभाब	

क्रियाकलाप	निम्न	मध्यम	राम्रो	उत्कृष्ट
समूहको समन्वय र परिचालन				
कार्यक्रम तथा योजना निर्माण				
कार्यक्रम तथा योजना कार्यान्वयनको प्रभावकारिता				
स्रोत व्यवस्थापन				
खर्चको मितव्ययिता				
लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी सवालहरूको उचित सम्बोधन				
कार्यक्रमको समग्र प्रभाव				
कार्यक्रमबाट विपद् उत्थानशीलतामा कार्यक्रमबाट भएका सिकाइ तथा भविष्यमा अपनाउनु पर्ने सावधानीहरूभएको योगदान				

मूल्याङ्कनकर्ताको नाम र सही (ऐच्छिक):

मिति :

आज्ञाले,

प्रलव कायस्थ

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत